

GRAU EN COMUNICACIÓ CULTURAL

SOBRE AQUELLS “SÍ” QUE EN REALITAT SÓN “NO” I ALTRES FORMES DE VIURE

INVESTIGACIÓ PRÈVIA I CONFECCIÓ D’UN PRIMER GUIÓ DE
DOCUMENTAL SOBRE RELACIONS SEXUALS NO DESITJADES EN
PARELLES HETEROSEXUALS JOVES

AUTORA: JÚLIA BERRIDO ACEÑA

TUTORA: MARGARIDA CASACUBERTA ROCAROLS

JULIOL DEL 2020

RESUM

La violència sexual contra les dones es situa, actualment, en el centre del debat públic de nombroses societats occidentals. Però no parlem de tots els tipus de violència sexual: ens oblidem d'aquella que s'exerceix en el context d'una relació romàntica. I és que, sovint, les dones donem el nostre consentiment a les nostres parelles heterosexuales per mantenir relacions sexuals que realment no desitgem, sigui per pressions directes de la parella o pressions socials indirectes. A més, és un fenomen que es produeix sovint en relacions romàntiques entre joves i que involucra causes i conseqüències molt diverses.

El present treball és la investigació prèvia i l'escriptura d'un primer guió de documental que parlaria sobre aquest tema amb diferents joves, amb l'objectiu últim de situar la reflexió sobre aquest tipus de violència sexual al centre del debat públic.

PARAULES CLAU:

Violència sexual, coerció sexual, rols de gènere, comportament sexual, consentiment sexual, guió documental

ÍNDIX

1. Introducció	3
2. Metodologia.....	4
2.1. Metodologia de la investigació prèvia	5
2.2. Metodologia de la confecció del guió	10
3. Marc teòric.....	12
3.1. Relacions sexuals no desitjades en parelles heterosexuales joves.....	12
3.1. Guió documental	25
4. Investigació prèvia: entrevistes	38
4.1. Confecció de les entrevistes	38
4.2. Buidatge dels resultats	44
5. Primer guió.....	46
5.1. Idea, <i>story line</i> i sinopsi	46
5.2. Personatges i escenaris	48
5.3. Punt de vista.....	50
5.4. La veu en off i les entrevistes: narració i reflexió.....	51
5.5. Imatge, color i elements visuals	53
5.6. Escaleta	54
6. Conclusions i reflexions al voltant del treball	57
7. Agraïments	59
8. Bibliografia i referències	60
Annexos.....	65

1. INTRODUCCIÓ

Aquest Treball de Final de Grau havia de ser un guió de documental que parlés sobre com el feminisme hegemònic deixa de banda la realitat social, cultural i econòmica de moltes dones. De forma espontània i inesperada, va sorgir una idea nova que és la que motiva el present treball. Aquesta idea neix a partir d'una experiència personal compartida amb altres dones del meu entorn proper. El fet que aquesta experiència sigui compartida genera una hipòtesi: sovint les dones heterosexuales accedim a mantenir relacions sexuals amb les nostres parelles sense desitjar-ho realment. Era una experiència personal fins que va ser compartida amb d'altres i es va fer evident que, per més que fos comuna, no era normal ni acceptable. Per això vaig decidir canviar el tema i parlar sobre aquesta realitat: cal que se'n parli per deixar de normalitzar-la i donar eines a altres dones per acceptar i reconèixer que mantenir relacions sexuals que no es desitgen no està bé ni és normal, encara que sigui amb la seva parella.

Sabem ja que no és no i que només sí és sí, però com sabem que rere un "sí" s'hi amaga una voluntat plena? És que el sí no es dona per fet quan estem en una relació estable? M'acullo a la màxima que "allò personal és polític"¹ per posar al centre del debat públic la meua intimitat i la de tantes altres, per fer front a una problemàtica que està, encara avui, molt normalitzada i silenciada. I en l'era de la imatge, no hi ha forma millor per donar visibilitat a quelcom invisible que amb mitjans audiovisuals. Per això, l'objectiu final d'aquest treball (que, alhora, el transcendeix) és la realització d'un documental que parli sobre tots aquells "sí" que en realitat són "no", tots aquells "no" que mai arribem a dir i tots aquells "no" que s'acaben convertint en "sí" per força.

Però abans de donar forma a un producte audiovisual tangible, em cal un guió. I és aquest l'objectiu del present treball: l'elaboració d'un guió que serveixi per rodar i produir un documental. La intenció és, doncs, que al final d'aquestes pàgines tinguem un guió de documental que es pugui convertir en un producte audiovisual real, un documental de qualitat que assoleixi uns objectius determinats: posar al centre de l'opinió pública un debat necessari i, al meu parer, vital per un canvi social profund; i generar en els espectadors un procés de reflexió al voltant de les seves relacions personals. L'objectiu últim d'aquesta reflexió és contribuir a un canvi social en la forma

---

¹ Kate Millet, Política Sexual (1970).

de relacionar-nos amb els altres i amb el món per tal d'aconseguir relacions sexo-afectives més sanes, lliures i plaents per tothom.

2. METODOLOGIA

Quan vaig decidir el tema i l'objectiu, intentava desenvolupar la idea imaginant com seria el documental: pensava en com començar, quins personatges apareixerien, en quins espais, etc. De seguida em vaig adonar que no podia començar la casa per la teulada, que havia d'establir unes passes a seguir sobre uns fonaments sòlids. Tenia clares dues coses: de què volia parlar i en quin format en volia parlar. Però em calia saber-ne més sobre el tema del qual parlo i també sobre quines eren les passes a seguir per convertir-ho en un documental. Aquestes necessitats evidents van ser les que em van marcar les dues línies de treball que havia de seguir: la investigació prèvia i l'escriptura del guió. Un cop establertes aquestes dues línies de treball, cal organitzar-les més a fons, cosa que s'explicarà en els dos apartats següents.

És convenient, però, aclarir una cosa: que la metodologia es divideixi en dues parts no vol dir que s'hagin de treballar per separat. Podem dir que el present treball és una ruta, una ruta que acaba amb la redacció d'un guió. Si entenem el projecte com un camí, podem dir que ben bé al principi es bifurca, convertint-se en una ruta que s'ha de fer per dos camins paral·lels. Dos camins paral·lels que s'entrecreuen i que s'han de caminar alhora, un no pot ser sense l'altre. Amb això, tenim un projecte que s'ha de desenvolupar per dues vies diferenciades però no excloents; dues vies que es complementen, s'alimenten una de l'altra i s'han d'anar realitzant alhora. Per tant, no es fa una part i després l'altra, sinó que es treballa en les dues línies de forma continuada. Faig una investigació però no oblidó que la faig amb un propòsit creatiu: investigo allò que em cal per confeccionar el guió, tenint sempre present de quina manera i des de quin punt de vista vull parlar. Podríem dir que la investigació és l'aliment que necessita el procés creatiu per esdevenir un documental ben fonamentat que sap de què parla i de quina manera en parla.

No hi ha un mètode estricte i marcat sobre com fer una investigació ni sobre com redactar un guió, són afers que cada persona fa d'una forma diferent, que estan subjectes a la llibertat d'acció, a la inspiració i a la creativitat, així com al treball incansable. Però si alguna cosa cal en tota persona que es proposi fer una tasca

d'aquesta mena és l'organització. Per més informació que reunim i més idees bones que tinguem, si no les recollim i treballem de forma ordenada no ens serviran de gaire. Per això, al principi d'aquest camí, vaig posar una llibreta al servei únic i exclusiu d'aquest projecte. Això podria ser superflu o innecessari d'esmentar, però forma part del mètode de treball que he seguit. La llibreta s'ha dividit en diferents temàtiques (idees, informació, entrevistes, guió/escriptura) per tal de mantenir la informació ordenada, i sempre s'ha treballat amb ella al davant.

2.1. METODOLOGIA DE LA INVESTIGACIÓ

L'objectiu de realitzar una investigació prèvia a la confecció del guió és, resumint, tenir clar de què vull parlar. Parteixo d'una hipòtesi que, primerament, hauré de comprovar. Després de saber que realment té sentit aquest projecte perquè la hipòtesi és pertinent, hauré d'anar una mica més enllà i intentar esbrinar quins factors contribueixen al fenomen de què parlo, quines conseqüències té, quines persones a les quals pugui accedir estarien disposades a parlar-ne davant d'una càmera, què podrien dir-me aquestes persones, etc. Podem dir que, per assolir aquests objectius, la investigació prèvia es divideix en tres branques fonamentals: investigació científica, investigació artística i treball de camp. Per a la investigació científica, es recorre a fonts més tècniques que hagin estudiat el tema i puguin donar fonaments científics al treball. Per a la investigació artística, es fa recerca en fonts que tractin el tema des d'un punt de vista artístic. Finalment, el treball de camp és una investigació pròpia sobre el tema.

2.1.1. INVESTIGACIÓ CIENTÍFICA: RECERCA I LECTURA D'ESTUDIS I BIBLIOGRAFIA

Vaig començar per buscar llibres i documents teòrics sobre la sexualitat femenina i estudis, sobretot de caire psicològic i sociològic, que analitzin el fenomen a tractar. La recerca se centra, sobretot, en la lectura d'estudis al voltant del tema que es basin en mostres de persones joves. La franja d'edat orientativa que s'estableix va dels 16 als 30 anys. Ho faig perquè considero que els factors culturals i socials que poden entrar en joc són diferents segons la generació de què parlem. Podria incloure totes les edats, ja que crec que el fenomen és prou generalitzat. Tot i així, parteixo de la base que no es poden analitzar de la mateixa manera les relacions de parella que mantenim els joves actualment i les que mantenen els nostres pares o avis. Els productes culturals i l'accés a la informació canvien dràsticament amb l'arribada de les noves tecnologies. Socialment parlant, el context de la societat catalana després de la Dictadura Franquista és ben

diferent pel que fa als codis morals, l'educació sexual, etcètera. Havent de triar, doncs, una franja d'edat més o menys concreta, em decideixo per aquella que m'inclou, ja que com he dit, el tema em toca de prop i m'interessa parlar de la meva experiència i la del meu entorn proper.

Aquesta recerca es realitza, primerament, amb l'objectiu de comprovar la hipòtesi plantejada. Un cop comprovada, s'aprofundeix per tal de tenir una idea clara sobre els diferents factors que porten les dones a accedir a mantenir relacions sexuals amb les seves parelles que realment no desitgen. És evident que els factors són nombrosos i alguns es poden intuir: des de la concepció social i cultural del sexe, passant per l'educació sexual rebuda, les relacions de poder que s'estableixen en les nostres societats entre homes i dones, la pressió que reben les dones per part de les seves parelles, fins a la pressió social exercida per l'entorn i la família. Aquest reconeixement dels factors i causes és necessari per a l'elaboració de les entrevistes i l'estructura narrativa del guió que se'n deriva.

2.1.2. INVESTIGACIÓ ARTÍSTICA: RECERCA DE REFERENTS I ANTECEDENTS

Com en tot projecte, és necessari veure què s'ha dit abans sobre el que hom es proposa de parlar. Això és primordial en qualsevol treball d'investigació i, sobretot, en un treball relacionat amb la Comunicació, ja que cal saber què se n'ha dit i com s'ha dit per tal d'avançar en la recerca. Així, em proposo cercar referents i antecedents que parlin del fenomen des d'un punt de vista ja no científic, com en l'anterior apartat, sinó artístic. Amb això em refereixo, més concretament, a la literatura, la poesia, el cinema i, especialment, els documentals, així com altres tipus de reportatges periodístics o d'investigació. No només es fa recerca estrictament sobre el tema a tractar, sinó sobre altres aspectes que tinguin a veure amb la relació de poder entre homes i dones, la violència de gènere, la sexualitat femenina, etcètera. A banda de l'objectiu anteriorment esmentat de saber com se'n parla, què se'n diu i des de quin punt de vista, aquesta recerca servirà, també, de font d'inspiració a l'hora de realitzar el procés creatiu del mateix guió; per recollir idees, motius i, en definitiva, maneres més poètiques i menys científiques d'analitzar el fenomen i tractar-lo.

2.1.3. ENTREVISTA AMB PROFESSIONALS: SEXÒLOGUES I PSICÒLOGUES

No podem oblidar que el projecte queda fora de l'àmbit d'estudi d'una persona que s'ha format com a comunicadora cultural. És evident que hi ha aspectes del tema que vull treballar que se'm poden escapar, perquè la meva formació té poc a veure amb la

psicologia, que és cabdal en l'àmbit d'estudi on situo la recerca. Per això, considero necessari tenir contacte i poder comptar amb l'ajuda de professionals d'aquests àmbits. Ja no només per tal que m'ajudin a aclarir temes que no entengui o recomanar-me bibliografia, sinó també per ajudar-me i donar-me pautes a l'hora de tractar el tema amb les persones que participin del documental. Sobretot em refereixo a la construcció de les entrevistes i la manera de dirigir-me i parlar del tema amb les dones i els homes dels quals necessito la col·laboració. Necessito que aquestes persones s'obrin i sincerin amb mi en un tema molt íntim, personal i delicat. No oblidem que hi ha dones, sobretot, que han patit conseqüències psicològiques derivades d'aquestes situacions i que cal una delicadesa especial a l'hora de plantejar-les. També amb els homes, que és més difícil que vulguin parlar sobre el tema o aconseguixin sincerar-se, cal anar amb peus de plom i saber com introduir el tema sense que els resulti agressiu o acusatori.

Per això tinc dos contactes: la Núria Tió és sexòloga i terapeuta de parelles i l'Alba Alfageme és psicòloga i victimòloga, treballa amb víctimes de violència de gènere. Amb la Núria Tió vaig poder fer una entrevista personal a l'inici del projecte, i ens hem mantingut en contacte després. Li he d'agrair especialment l'ajuda a l'hora de redactar les entrevistes.

2.1.4. CONFECCIÓ DE LES ENTREVISTES

La idea principal era que les entrevistes prèvies a la redacció del guió i el rodatge del documental fossin presencials, ja que la proximitat facilita la feina i l'intercanvi immediat d'idees en un diàleg presencial és més amè i facilita la reflexió sobre el tema. Hi havia diverses persones ja seleccionades per a l'entrevista que formaven part del meu entorn proper. També pensava a publicar un "anunci" a xarxes socials com Twitter i llocs públics com la facultat per tal de trobar persones disposades a realitzar l'entrevista. La intenció de les entrevistes era tenir una aproximació al que les futures participants del documental em podrien dir sobre el tema, per tal de tenir una base a l'hora de decidir quina seria l'estructura narrativa de la peça final, així com la selecció dels mateixos personatges.

La crisi sanitària viscuda aquest any 2020 provocada pel virus COVID-19 m'ha obligat a canviar el format. Per sort, l'únic canvi dràstic era que les entrevistes s'havien de fer, ara, de forma telemàtica. Això té inconvenients, però també avantatges: per una banda anul·la la possibilitat d'estar davant de les persones i, per tant, convertir l'entrevista en

quelcom més proper i personal, i establir una possibilitat de dialogar fora de les preguntes plantejades, és a dir, anar una mica més enllà segons el que m'explica cada persona; per altra banda, m'ha permès arribar a més gent i donar temps a les persones per reflexionar sobre el tema abans i durant l'entrevista. Així, finalment, decideixo fer l'entrevista a través de la plataforma Google Forms.

Per tal de confeccionar les entrevistes, em remeto a la investigació prèvia i a les converses amb la Núria Tió, sobretot. També hi té un component important la meua experiència pròpia, que em permet tenir una idea mínima de les diverses coses que puc preguntar i la manera com les pregunto.

La mostra

Per triar la mostra a qui es passaria l'entrevista, es va establir una franja d'edat orientativa que va dels 16 als 30 anys. Es va permetre que persones més grans (fins a 36) responguessin l'entrevista, ja que l'objectiu no era fer-ne una anàlisi científica i la diferència d'edat no era prou gran com per suposar una diferència notable. Els requisits, a banda de l'edat, que havia de tenir la persona eren els següents: haver mantingut alguna relació de parella heterosexual i estable, que hagués durat com a mínim entre sis mesos i un any. L'estudi es centra només en parelles heterosexuales perquè les relacions de poder i els estereotips que s'associen i es troben en relacions heterosexuales són molt diferents, i provar de parlar dels dos temes alhora resultaria, si més no, difícil, ja que hauríem d'analitzar el mateix fenomen en situacions molt diferents i amb realitats objectives i subjectives que tenen poc a veure. El requisit temporal s'explica perquè la situació sobre la qual es parla acostuma a produir-se en relacions més llargues, quan l'enamorament comença a passar i les dinàmiques relacionals s'estableixen d'una forma més sòlida. En realitat, hauríem de fer-ho a partir de l'any, però en casos d'adolescents (com veurem en el marc teòric) no cal que la relació sigui tan llarga perquè les noies accedeixin a mantenir relacions que no desitgen. Per això es decideix posar com a mínim sis mesos i, òbviament, cap màxim².

Hi havia persones que ja estava clar que havien de respondre l'entrevista, persones amb qui havia parlat prèviament i que, majoritàriament, formen part del meu entorn immediat. Però no volia centrar-me únicament aquí. Per això, vaig fer servir la xarxa social Twitter. Com que feia temps que estava treballant en el tema i acostumo a

---

² Aquesta decisió es va prendre amb l'aprovació de la Núria Tió.

utilitzar aquesta xarxa social, havia vist noies que hi parlaven sobre el tema. Quan fer les entrevistes presencials i posar anuncis a la universitat va esdevenir impossible, vaig anar a mirar al Twitter tot el que s'havia dit. Vaig mirar qui havia interaccionat amb les piulades que en parlaven, fent algun comentari o alguna aportació, i vaig apuntar tots els seus perfils. Quan vaig tenir l'entrevista preparada, em vaig posar en contacte amb aquestes persones i els vaig demanar si voldrien respondre l'entrevista. A més, i per ampliar la mostra, vaig fer jo mateixa un fil de Twitter³ en què explicava el tema del treball, una mica per sobre els factors que influïen en el fenomen, i animava a tothom que volgués respondre l'entrevista a posar-se en contacte amb mi. Va tenir força èxit i vaig aconseguir ampliar un munt la mostra, així com rebre molts missatges de gent oferint la seva ajuda i agraint-me la feina que estava fent en voler parlar sobre el tema.

2.1.5. BUIDATGE I ANÀLISI DELS RESULTATS⁴

Un cop les entrevistes han estat difoses i respostes, m'endinso en els relats dels entrevistats per analitzar-les. Les entrevistes barregen preguntes de tipus qualitatiu i de tipus quantitatiu, tot i que l'anàlisi que en faré és només qualitativa. Això és així perquè cal no oblidar que la meua investigació no està encaminada a fer un estudi que determini de forma científica els factors que contribueixen al fenomen, sinó que es fa una anàlisi de les respostes més interessants per al documental, així com dels ítems que es repeteixen en les respostes i que esdevenen formes de catalogació i divisió de la narrativa del documental.

Tots els passos que es segueixen van encaminats a la redacció d'un guió de documental. Cal que això estigui present durant tot el projecte, perquè totes les decisions preses van encaminades a la construcció de l'estructura narrativa del documental. Amb això vull dir que no m'interessa tant treure conclusions exactes de les entrevistes, com fixar-me en aquelles vivències i testimonis que totes les dones tenen en comú, aquelles que són més importants o influeixen més en el tema del qual vull parlar. Per això he analitzat les entrevistes una per una, apuntant les idees centrals que són importants de cadascuna d'elles, els conceptes i les idees noves que introduïen, les reflexions i les històries més interessants. Aquestes idees que anotava en una o dues paraules eren el que després

---

³ Un fil de twitter és una unió de tuits diferents, enllaçats, per poder explicar alguna cosa en més de 140 caràcters. Per veure el fil que vaig penjar, veure Annex VII.

⁴ S'ha valorat la idea d'afegir als annexos d'aquest treball les entrevistes respostes. Donada la quantitat ingent de material resultant, s'ha optat per no fer-ho. En l'Annex VIII s'hi poden veure les idees extretes del buidatge.

faria servir per establir la línia narrativa del documental⁵. També vaig fer una llista amb les persones que em semblaven més interessants com a personatges, dividint-les entre les que eren “molt interessants”, “interessants” i “bones”. Això ho vaig fer perquè el nombre final de persones que apareguin en el documental ha d'estar al voltant dels deu, i per tant sé que hauré de fer una tria més selectiva.

2.2. METODOLOGIA DE LA CONFECCIÓ DEL GUIÓ

Si l'objectiu de la investigació prèvia era tenir clar de què vull parlar, l'objectiu de la confecció i redacció del guió és tenir clar com en vull parlar. És la part més pràctica i creativa del treball, així com l'objectiu final d'aquest. El guió es va construir paral·lelament a la investigació prèvia i, des de l'inici del projecte, a partir d'idees, discussions internes sobre com parlar sobre el tema, els espais en què es desenvoluparà, els personatges que hi apareixeran, etcètera. El treball no consisteix només a explicar les decisions finals o limitar-me a escriure el guió, sinó explicar el procés que he seguit fins arribar al guió actual.

Per tal d'escriure el guió, és molt important tenir ben classificada i ordenada la informació que es va extraient de la investigació prèvia. Per tal de fer això, es va utilitzar la llibreta esmentada anteriorment, i es va seguir el “Mètode Post-it”. Un cop acabada la investigació, acostuma a passar que es té massa informació o que els diferents aspectes estan totalment deslligats. És l'hora de “separar l'arròs del brou” (Das, 2007, p.15), cosa per la qual va molt bé apuntar cada peça de la informació en un paper o *post-it* de forma breu, i enganxar-los en una paret o una pissarra blanca. D'aquesta manera, podem lligar la informació de forma visual, veure el que encaixa i el que no encaixa, el que és necessari dir i el que no. És important que la informació flueixi i que les coses innecessàries siguin descartades. Només així es pot començar a escriure un bon guió documental (Das, 2007).

No hi ha un mètode estricte que es pugui seguir a l'hora de desenvolupar de forma creativa una idea. La inspiració ve i va i les idees sorgeixen, moltes vegades, de forma espontània. Però, com bé deia Pablo Picasso, “la inspiració existeix però t'ha de trobar treballant”. Així doncs, més que establir una metodologia clara pel que fa a la redacció del guió, em vaig fer una sèrie de preguntes que necessitava respondre per escriure'l. Aquestes preguntes van marcar el camí d'aquesta part del treball, que s'ha anat

---

⁵ Veure Annex VIII per les idees extretes i la divisió en temàtiques i l'apartat 5.6 del treball per veure l'escaleta del documental, basada en aquestes idees.

desenvolupant i construint paral·lelament a la investigació prèvia, tot i que ha arribat al seu punt àlgid un cop aquesta ha finalitzat. Les preguntes són les següents:

-Quina és la síntesi del que vull explicar? (La resposta a aquesta pregunta és l'story line del documental).

-Quins personatges hi apareixen? Com hi apareixen aquests personatges?

-Com estructuro la informació que dono? En quin ordre hi apareixen les reflexions?

-Com comença el documental? Com acaba el documental?

-Quin és el paper que hi juga la meua veu? Com hi introdueixo la meua veu?

-Quin format té la narrativa o el relat?

-Quines imatges acompanyen la reflexió?

-Quin punt de vista faig servir? Quin sentiment vull transmetre? Com plasmo de forma gràfica aquests sentiments?

-Quin és l'escenari on s'ubica el relat? On passa allò de què parlo? On he de parlar d'allò que passa?

És la presència constant i absoluta d'aquestes preguntes el que guiarà el procés creatiu que culmina en el guió. No existeixen respostes correctes a aquestes preguntes. El procés creatiu són totes les respostes que els he donat, totes les respostes que he invalidat, totes les respostes que han esdevingut noves preguntes, nous reptes, noves idees i nous horitzons.

3. MARC TEÒRIC

El marc teòric del present treball s'ha dividit en dues parts: la que fa referència estrictament al tema del qual es vol parlar en el documental; i la que es refereix a tot allò que té a veure amb teoria sobre documental i escriptura de guió. Podem dir que el primer apartat del marc teòric serien els resultats de la primera part de la investigació prèvia, és a dir, la que s'ha fet abans de realitzar les entrevistes, i que s'ha utilitzat com a base d'aquestes. Pel que fa a la segona part, s'ha basat en la lectura de llibres i articles⁶ sobre guió cinematogràfic i documental per tal d'escriure el guió de forma ordenada i correcta.

3.1. RELACIONS SEXUALS NO DESITJADES EN PARELLES HETEROSEXUALS JOVES

Actualment, la violència sexual contra les dones es situa al centre del debat públic. Sigui per l'augment d'aquesta o per l'esforç de dones i col·lectius per visibilitzar-la, cada vegada se'n parla més. En aquest sentit, les investigacions al voltant de la violència sexual han augmentat notablement en els últims anys i han traspassat l'àmbit científic o d'investigació, situant-se al centre del debat mediàtic (Parrot, A. & Bechhofer, 1991). Alguns estudis asseguren que una de cada quatre dones experimentarà una violació o un intent de violació en algun moment de la seva vida (Koss, M. P., Gidycz, C. A. & Wisniewski, 1987; Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T. & Michaels, 1994). Però, què entenem per violació? Hi ha un tipus de violència sexual cap a les dones de la qual encara es parla poc, i és aquella que es produeix en el context d'una parella estable. La violència sexual exercida per un home contra la seva parella és l'aspecte menys visible de la violència de gènere (Hernández & González, 2009), i sovint tendeix a normalitzar-se o devaluar-se. Encara que pugui sobtar o semblar estrany, aquesta violència es produeix molt sovint en parelles joves; una tercera part de les adolescents de tot el món reconeixen que la seva primera experiència sexual va ser forçada (Krug, E., Dahlberg, L. & Mercy, 2002). A més, més de dos terços de les estudiants universitàries actives sexualment han consentit, com a mínim una vegada, una relació sexual no desitjada (Muehlenhard, C. L., & Cook, 1988). El fet que les joves sovint pateixin aquesta mena de violència sexual és comú sobretot en societats on les relacions sexuals abans del matrimoni estan normalitzades (Jewkes,

---

⁶ Aniran apareixent al llarg del treball i s'especifiquen tots al detall en la bibliografia.

2002), com la nostra. A més, la iniciació sexual en societats occidentals és cada vegada més precoç (Serapio, 2006), cosa que fa comprensible la gran quantitat d'agressions d'aquesta mena entre els joves i adolescents espanyols (Fernández-Fuertes, A.A., Fuertes, A., Pulido, 2006; González, R. i Santana, 2001; Muñoz-Rivas, M.J., Graña, J.L., O'Leary, K.D., & González, n.d.).

En els últims anys la investigació ha aportat molta informació sobre la prevalença i els factors de risc associats a la violència que afecta les parelles joves, però hi ha poques investigacions al voltant de com es gesten les dinàmiques d'aquest tipus. I encara s'ha parlat menys d'aquestes dinàmiques portades al terreny de la sexualitat en parella (Hernández & González, 2009). Del que sí que s'ha parlat molt en els últims anys és de les violacions que, com comentàvem, s'han posat al bell mig del debat mediàtic. Sobretot en societats com la nostra, amb casos com el de “La Manada”⁷, s'ha desfermat tot un debat al voltant de la violència sexual contra les dones, els motius i les possibles solucions.

Malgrat aquest augment de popularitat dels debats al voltant de la violència sexual contra les dones, el que s'entén legalment per violació no concorda amb les experiències de sexe no desitjat de moltes dones amb les seves parelles (Koss, 1985). En aquest sentit, existeix una “àrea grisa” en l'espectre de la violència sexual: aquelles dones que donen el seu consentiment o accedeixen a tenir relacions sexuals que realment no desitgen (Walker, 1997). El fet de consentir el sexe no desitjat o de “complir amb el comportament sexual”⁸ (Shotland, R.L. & Hunter, 1995) no es considera violació en un sentit legal. Tot i així, i potser fins i tot per això, té efectes molt considerables en la salut física i psíquica de les dones (Muehlenhard, C.L. & Schrag, 1991). El fet que no se'l consideri legalment una violació, dificulta la definició i etiquetatge del fenomen. Allò que s'entén per agressió sexual és ben divers i ample. Les definicions més restrictives agrupen només les formes d'agressió més evidents i extremes, mentre que les més àmplies inclouen també formes més subtils, que no impliquen l'ús de la força física (Hernández & González, 2009). Per a aquestes últimes es reserva, en algunes ocasions, el terme coerció sexual (que també és imprecís)

---

⁷ Cas de violació grupal a una noia de 18 anys durant les festes de Sant Fermí de l'any 2016. Va aportar molta controvèrsia el tractament que els mitjans de comunicació van fer del cas, així com la sentència del jutjat, que va generar rebuig social en considerar l'acció com un abús sexual i no com una violació, derivant en protestes multitudinàries arreu de l'estat.

⁸ Originalment, en anglès, “compliant sexual behavior”. Es refereix a que les dones compleixen amb el que s'espera d'elles pel que fa al sexe en una relació de parella; el normal és mantenir relacions amb la parella.

(DeGue, S. y DiLillo, 2005).

Les investigacions sobre l'impacte que té el sexe no desitjat s'han centrat majoritàriament en el que legalment o de forma comuna entenem com a violació (Parrot, A. & Bechhofer, 1991). Tot i així, les relacions sexuals no desitjades però sí consentides també tenen un impacte profund en la salut psicològica i física de les dones (Muehlenhard, C.L. & Schrag, 1991), similar a l'impacte d'una violació (Walker, 1997). Estudiantes universitàries afirmaven en un estudi sentir-se “culpables, brutes i violades” (Christopher, 1988). A més, aquelles que tenen les primeres relacions sexuals forçades a l'adolescència, tenen més risc de patir violència sexual en un futur (Ageton, 1983) i de continuar amb aquest comportament sexual durant l'adulthood (Baier, J.L., Rosenweig, M.G. & Whipple, 1991).

Pot sobtar que quelcom així passi en parelles joves, ja que normalment aquestes dinàmiques comencen a produir-se quan la relació és llarga. Tot i això, i com comentàvem abans, en l'adolescència les noies ja accedeixen a mantenir relacions sexuals que no desitgen. De fet, diversos estudis demostren que la decisió d'una noia de tenir relacions per primera vegada està fortament influenciada per la motivació de complaure una parella o altres pressions socials (Walker, 1997). Les raons que algunes dones donaven a haver-hi accedit són: per amor a la parella, pressió social o pressió de la parella (Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T. & Michaels, 1994).

Tot i la creixent evidència d'aquest fenomen, no existeix una teoria que miri d'entendre el perquè una dona accedeix a tenir relacions sexuals que realment no desitja (Walker, 1997), i se'n sap poca cosa al voltant de què representa per a les dones el sexe consentit o no consentit, especialment en el context d'una relació estable (Koss, 1985). De la lectura de Walker (1997) n'extrec la idea que els motius que porten les dones a mantenir relacions sexuals no desitjades amb les seves parelles són una barreja de dos tipus de pressions: la pressió directa i la indirecta. Podríem entendre que la pressió directa es basa en la “pressió específica per participar en una relació sexual no desitjada dins una relació de parella estable”; i que la pressió indirecta involucra la “pressió intrínseca d'estar dins una relació heterosexual que involucra implícitament el sexe” (Muehlenhard, C.L., & Schrag, 1991, p.116), referint-nos, doncs, a la pressió social. Les decisions sexuals estan influenciades per les actituds socialitzades respecte al gènere i la sexualitat, així com per la importància que tenen el sexe i les relacions de parella estables en la construcció de la identitat femenina (Walker, 1997). En resum, els factors

que porten les dones a accedir a relacions sexuals que no desitgen tenen a veure amb la pressió directa que exerceixen les seves parelles (que, seguint Hernández i González (2009), podríem anomenar coerció sexual) i amb la pressió indirecta que neix de la interacció entre aspectes biològics, socials i culturals.

Sigui com sigui, nombrosos estudis han mostrat que una gran quantitat de dones joves accedeixen a mantenir relacions sexuals amb les seves parelles per raons que res tenen a veure amb el desig o les ganes (Walker, 1997). En un estudi americà que analitzava les experiències sexuals no desitjades durant l'adolescència, el 21% de les entrevistades afirmaven haver mantingut sexe no desitjat durant l'any anterior. D'aquest grup, el 36% al·legava a un "intercanvi sexual forçat", tot i que només el 4% d'aquestes experiències havia ocorregut amb un desconegut (Small, S.A, Kerns, 1993)⁹.

3.1.1. PERQUÈ LES DONES ACCEDEIXEN A MANTENIR RELACIONS SEXUALS QUE NO DESITGEN AMB LES SEVES PARELLES?

En general, els estudis que treballaven amb variables relacionades amb els aspectes individuals no han aconseguit trobar una explicació adequada sobre el perquè les dones de vegades mantenen relacions no desitjades o quines presenten més risc d'experimentar-les. Aquest fet ens mostra que la personalitat individual no influeix notablement en les decisions sexuals de les dones (Walker, 1997). I és que l'activitat sexual, sigui voluntària o forçada, és el resultat d'una interacció complexa d'aspectes biològics, psicològics, socials, morals i circumstancials (Fine, 1988). El mateix autor argumenta el següent:

The adolescent female rarely reflects simply on sexuality. Her sense of sexuality is informed by peers, culture, religion, violence, history, passion, authority, rebellion, body, past and future, and gender and racial relations to power. The adolescent girl herself assumes a dual consciousness -at once taken with the excitement of actual/anticipated sexuality and consumed with anxiety and worry. While too few safe places exist for adolescent women's exploration of sexual subjectivities, there are all too many dangerous spots for their exploitation (p.35).

Així, entenem que les experiències sexuals de les dones no només estan marcades per la seva individualitat i la de les seves relacions sexo-afectives, sinó que, quan parlem de la

---

⁹ Cal fer notar que els autors deixen clar que utilitzant la paraula "forçat" també es poden referir a experiències que no involucraven força verbal o física, sinó a les relacions que es donaven per motius diferents al desig o les ganes.

sexualitat femenina, hem de tenir en compte totes les condicions culturals i materials en què la seva sexualitat es construeix i significa. Per entendre, doncs, el perquè les dones accedeixen a mantenir relacions sexuals que no desitgen, hem de tenir en compte el que les investigacions anteriors ens han ensenyat: els motius principals que porten les dones a tenir sexe no desitjat són: la necessitat de complaure les seves parelles; la idea que l'excitació masculina és imparabile; i el poder dels arguments i altres formes de coerció que exerceixen les seves parelles. Tots aquests aspectes estan lligats al gènere¹⁰ (Walker, 1997).

3.1.1.1. Els rols de gènere, els guions sexuals i la pressió indirecta

El concepte de pressió indirecta el prenem de Walker (1997), que l'utilitza per referir-se a totes aquelles creences o supòsits preestablerts socialment que porten a la dona a mantenir relacions sexuals amb les seves parelles que, en realitat, no desitgen. Diversos estudis, apunta Walker, suggereixen que moltes de les dones que afirmaven accedir a tenir relacions sexuals no desitjades amb les seves parelles ho feien per mantenir una relació romàntica important.

Tenim interioritzada una creença que afirma que el desig sexual dels homes és apropiat i imparabile en el context d'una relació romàntica. Tant és així que hi ha dones que afirmen haver tingut com a mínim una relació sexual consentida que no desitjaven perquè "la parella estava tan excitada que era inútil intentar aturar-ho" (Miller, B., & Marshall, 1987, p. 41). En un altre estudi, la meitat de dones apuntaven la mateixa raó, i l'altra meitat afirmava "no voler decebre la parella" (Shotland, R.L., Hunter, 1995). Erickson i Rapkin (1991) van realitzar un estudi que analitzava les experiències sexuals no desitjades en adolescents. En ell, gairebé la meitat de noies que afirmaven haver mantingut relacions sexuals sense desitjar-les, deien també que "no havien estat forçades" a fer-ho. El 13% d'aquestes admetia haver-ho fet únicament per "complaure la seva parella". En un altre estudi, un alt percentatge de les entrevistades afirmaven sentir-se totalment còmodes negant-se a tenir sexe amb les seves parelles. Tot i així, més de la meitat d'elles admetia haver accedit "no perquè elles volguessin, sinó perquè sentien que era inapropiat negar-se" (Sandberg, G., Jackson, T.L., Petretic-Jackson, 1987, p. 306). També en un estudi de Baier (1991), les adolescents al·leguen que un

---

¹⁰ Entenem per gènere el conjunt de significacions culturals, socials i psicològiques associades amb el fet de ser de sexe biològicament femení o masculí.

dels motius pels quals han accedit a mantenir relacions que no desitjaven és que la “parella estava massa excitada per aturar-lo”.

La decisió d'una dona de mantenir relacions sexuals tot i no desitjar-les té molt a veure amb el que entenen que ha de ser el seu rol dins de la relació. Small and Kerns (1993) afirmen que aquesta tendència a avantposar els desitjos dels altres als seus té les seves arrels en estereotips culturals i patrons socialitzats que els ensenyen que la feminitat està relacionada amb la funció de complaure als altres. Amaro (1995) va més enllà i afirma que existeix un convenciment general que les relacions romàntiques són molt importants per la identitat femenina: se'ns ven¹¹ que una dona no és completa fins que no troba una parella que estigui per sempre al seu costat. Walker (1997) afirma que els rols de gènere socialitzats modifiquen la negociació i la pràctica sexual a través de la internalització dels estereotips sexuals i la focalització de les relacions romàntiques en el centre de la identitat femenina.

El significat del sexe és ben diferent per als homes i per a les dones. Només cal anar a la iniciació sexual de les persones, durant la pubertat. Els signes físics de l'emergència sexual (pels nois l'ejaculació i per les noies la menstruació) comporten significats ben diferents, que estan relacionats amb els rols de gènere. Els nois perceben aquesta iniciació sexual com un comportament primari i de plaer físic, mentre que les noies perceben la sexualitat en el context de la reproducció, i al contrari que els homes la relacionen més aviat amb el dolor. Aquesta distinció és reforçada per les actituds de pares i professors, així com per l'educació sexual, centrada únicament en l'aspecte biològic i la funció reproductiva del sexe (DeLamater, 1987; Fine, 1988).

La socialització dels rols de gènere¹² inclou missatges dirigits a les dones en què se'ls diu que un dels pilars fonamentals per donar sentit a les seves vides són les seves relacions amoroses (Lerner, 1983). A més, generalment la feminitat s'associa amb la

---

¹¹ Des de petits, se'ns divideix en homes i dones i se'ns donen les pautes del que haurem de ser. Un exemple molt primari és el fet de vestir les nenes de rosa i els nens de blau, quelcom que sembla superflu però que és el primer pas per dir-nos què hem de ser i com hem de ser. Com se'ns transmeten totes aquestes creences i guions és un estudi molt interessant i complex, però hi intervenen l'educació, el consum cultural, els mites, les estructures i jerarquies familiars, etc. Tot i que no quedi plasmat en aquest treball, hi ha dos llibres que s'han utilitzat i que apareixen a la bibliografia que apel·len a aquests aspectes més generals de la divisió sexual del món: *Mujeres que ya no sufren por amor* i *Hombres que ya no hacen sufrir por amor*, de la Coral Herrera Gómez (podeu trobar més referències sobre ambdós llibres a la bibliografia).

¹² Aquesta socialització dels rols de gènere es realitza a través de la família i l'entorn proper, però també (i cada vegada més) a través dels mitjans de comunicació de masses i el consum cultural.

belleza, les cures i el sacrifici (Jordan, J.V., Kaplan, A.G., Miller, J.B., Stiver, & I.P.Surrey, 1991; Miller, 1986). Amb tot això, un dels aspectes primordials del desenvolupament de la identitat de les dones és una inclinació cap a satisfer les necessitats dels altres i la importància de mantenir les relacions romàntiques amb homes (Walker, 1997). Per tal d'evitar el conflicte en relacions de parella, les dones comencen a veure's a través dels ulls dels homes, i perden el contacte i l'escolta cap als seus propis sentiments i desitjos, internalitzant així la mirada dels homes com a pròpia (Tolman, 1994). Generalment, també són les dones les que assumeixen la responsabilitat de l'èxit de la relació, i per tant es culpabilitzen quan aquesta falla. Aquesta tendència a avantposar les necessitats dels homes per davant de les seves fa que siguin incapaces de rebutjar les seves parelles. Ho expressa molt bé Gómez (2018)

Nuestro rol tradicional ha consistido en sacrificarnos por los demás, entregar nuestro poder al hombre que nos ame, renunciar a nuestra libertad, darnos por completo y cuidar más a los demás que a nosotras mismas. (p.23)

Però el gènere no només funciona a través d'estereotips i discursos dominants que interioritzen idees del que és apropiat i el que no en homes i dones respectivament, sinó que també forma part d'uns guions sexuals¹³ que actuen com a esquemes del comportament sexual que les persones han de seguir (Gagnon, J.H., Simon, 1973). Aquests guions sexuals són el que especifiquen el qui, quan, on, com i per què del comportament sexual (MacCorquodale, 1989), i és on es manifesten els rols de gènere socialitzats: el rol tradicional associat a la masculinitat és l'orientació a l'assoliment, l'emfatització de la força física, el domini, la independència i l'apatia emocional (Miño-Worobiej, 2008). Segons MacCorquodale (1989), quan això s'aplica a l'àmbit sexual, els esquemes ens diuen que els homes han de ser els iniciadors actius i persuasius en situacions sexuals, així com tenir inclinació cap a les dimensions físiques i de poder de la relació, més que dels aspectes emocionals. Per contra, el rol tradicional femení emfatitza la passivitat, el sentimentalisme, la submissió, la dependència i les cures (Miño-Worobiej, 2008). Així, el seu rol en la sexualitat és preservar aquesta aparença de puresa, limitar els impulsos sexuals de l'home, i preservar la relació per sobre de tot (MacCorquodale, 1989). Pot semblar que aquestes afirmacions sobre el comportament sexual de MacCorquodale són anacròniques, que la nostra societat ja ha trencat amb

---

¹³ Traducció de l'anglès original "sexual scripts", utilitzat per Walker (1997).

aquestes normes i guions, però el cert és que encara ens queda molt camí per córrer. Tradicionalment, la sexualitat femenina ha estat considerada al voltant dels desitjos dels homes i no de la seva capacitat per gaudir del sexe. El paper de les dones no era altre que guardar-se del plaer desbocat dels homes fins al matrimoni, moment en el qual s'havien d'entregar plenament als seus marits (Gómez, 2019), i, encara que això ja no sigui així, ens queda molta feina per fer per trencar amb els estereotips sexuals generats i amb els quals encara avui convivim.

Els guions sexuals tradicionals donen peu a un “doble estàndard” de la sexualitat, segons MacCorquodale (1989), en el qual l'activitat sexual dels homes és tolerada, encoratjada i fins i tot celebrada, mentre que la de les dones és controlada, restringida i lligada a la censura quan no es dona en el context d'una relació amorosa (Thompson, 1995). Aquest doble estàndard, juntament amb els rols de gènere i els guions sexuals, generen el context en què la sexualitat es negocia. Aquesta negociació, però, es veu influenciada pel discurs dominant (Hare-Mustin, 1994)¹⁴: allò que es dona per fet en el sexe i que estableix el que és normal i el que no. Un exemple quotidià d'aquest discurs dominant és la percepció diferent que tenim d'una dona soltera però sexualment activa i d'un home solter i sexualment actiu: la dona serà una “puta” i l'home un “triomfador”. Això mostra com el discurs dominant està lligat a les normes de gènere i també ens dona informació constant sobre quin és el comportament sexual apropiat i quin no.

Pel que fa a la “negociació” de la intimació sexual, cal destacar que hi domina el discurs sexual masculí¹⁵, en el qual la dona és concebuda com un objecte que excita l'home i el precipita a la necessitat de sexe, i que a més ha de servir per satisfer-lo. Aquesta tendència a posar les necessitats sexuals masculines al centre i deixar que qui condueixi les negociacions i relacions sexuals sigui l'home, deriva de la perspectiva sociobiològica de que en el regne animal existeix un imperatiu masculí que ha de pressionar les femelles per procrear, i que el paper d'aquestes és acceptar-ho i cedir el seu cos a la funció reproductiva de la naturalesa (Walker, 1997). Entenem, doncs, que les dones som les culpables d'encendre el desig sexual dels homes i que, per tant, hem de satisfer-lo.

---

¹⁴ Es refereix a un sistema de declaracions, practiques i estructures institucionals que comparteixen valors comuns. El discurs és el mitjà que proporciona les paraules i les idees, així com les practiques culturals que inclouen els conceptes i comportaments relacionats amb aquest sistema. Reflecta i alhora sustenta una forma concreta de veure el món, i té un impacte en com pensem i parlem sobre les coses.

¹⁵ De l'anglès *male sexual drive discourse*, s'entén que vol dir que qui condueix aquestes negociacions és l'home, que esdevé generalment el centre de les relacions sexuals.

Nombrosos estudis han demostrat la forta influència que té aquest domini masculí del discurs sexual en l'imaginari col·lectiu. En alguns, hi ha adolescents que afirmen que el desig sexual masculí és incontrolable (Moore, Rosenthal, 1993); en altres, que “quan ell està tan excitat que no pot parar” és acceptable que es “forci una noia a tenir sexe”, així com quan “ella ha tingut sexe amb altres nois” (Goodchilds, J.D., Zellman, G.L., Johnson, P.B., Giarruso, 1988); i fins i tot que el sexe forçat és acceptable quan un home ha gastat molts diners en una dona, quan es rumoreja que una dona ha estat amb altres nois, quan una parella ha estat sortint més de sis mesos o quan ho ha acordat verbalment (Gandara, 1995). Totes aquestes respostes ens serveixen per il·lustrar quelcom que ja intuïem: hi ha una pèrdua de control sobre els propis cossos en la sexualitat femenina, basada en la norma no escrita que la sexualitat masculina és urgent i imparable (Walker, 1997). En obediència a aquesta norma, les dones atorguem la propietat i el control dels nostres cossos als homes.

Existeix una altra norma “no escrita”¹⁶ que estableix que el sexe és el que toca en una relació de parella romàntica. És una mena de “precedent sexual” en què homes i dones creuen que el sexe és el que s'espera d'una bona relació (Shotland, R. L., & Hunter, 1995). Aquesta norma també contribueix a la pèrdua de propietat de les dones sobre els seus cossos, ja que es lliuren al que se suposa que ha de ser: perquè una relació sigui completa i feliç hi ha d'haver sexe, encara que ella no el desitgi.

El discurs dominant de la sexualitat masculina, els guions sexuals establerts i els rols de gènere imperants en la societat, ens permeten entendre parcialment per què les dones accedeixen a mantenir relacions sexuals que realment no desitgen. Rebutjar la demanda de sexe d'una parella vol dir posar en risc una relació romàntica que, per a la identitat femenina, és molt important. Podem resumir-ho dient que les dones acostumen a mantenir relacions sexuals que no desitgen amb les seves parelles per tal d'evitar que s'acabi la relació entre els dos, forçant-se a elles mateixes sense rebre una pressió directa de la parella. Però això no vol dir que els homes no exerceixin sovint aquest tipus de pressió.

---

¹⁶ De fet, podríem dir que sí que està escrita. S'utilitza aquesta expressió per fer notar que és quelcom subtil, que no està en cap escrit oficial, que no és una llei. Però s'ha transmès durant anys a través de la literatura i, sobretot actualment, dels productes audiovisuals. Per tant, literalment sí que està escrita.

3.1.1.2. La pressió directa, la coerció sexual i l'agressió sexual

Com ja hem començat a veure, aquest domini del discurs sexual masculí i la consideració del desig sexual com quelcom natural i apropiat, atorga a l'home el "dret" de pressionar i fins i tot ser agressiu per tal de satisfer aquestes necessitats (Hare-Mustin, 1994). Per tant, la socialització dels rols de gènere i el discurs sexual dominant generat pels guions sexuals, no només genera a les dones la sensació que han de complaure les seves parelles, sinó que, a més, justifica i normalitza que els homes exerceixin pressió per tal d'aconseguir un intercanvi sexual amb les seves parelles. Alguns estudis americans sobre violència sexual mostren que nombroses adolescents havien mantingut relacions sexuals no desitjades pels "arguments continus de la parella", "mentides de la parella" o "persuasió verbal" (Baier, J.L., Rosenweig, M.G. & Whipple, 1991; DiVasto, P.V., Kaufman, A., Rosner, L., Jackson, R., Christy, J., Pearson, S. & Burgett, 1984; Laumann, E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T., & Michaels, 1994).

Per alguns investigadors, com Adam-Curtis i Forbes (2004), la coerció sexual és qualsevol situació en què s'utilitzen mètodes verbals o físics per aconseguir una activitat sexual que no és consentida lliurement. Així mateix, Shackelford i Goetz (2004), la consideren un ventall d'estratègies que van des de l'ús de la força, l'amenaça de violència o la intoxicació, fins a formes més subtils com la manipulació emocional. D'altres definicions inclouen només tàctiques no físiques, essent així l'element de la força l'aspecte que diferencia la coerció de l'agressió (DeGue, S. i DiLillo, 2005; Testa, M., Dermen, 1999). Basant-se en aquestes teories, Hernández i González (2009), assumeixen que la coerció sexual és un comportament sexual abusiu manifestat a través de tàctiques no físiques, i que és independent dels actes sexuals que se'n deriven. Igualment, assumeixen que l'agressió sexual implica l'ús de la força física, independentment també de l'activitat sexual resultant.

En el fenomen que ens ocupa, es poden produir tant situacions de coerció sexual com situacions d'agressió sexual, però generalment en parelles s'utilitza la coerció (Struckman-Johnson, C., Anderson, 2003). Com que l'agressió és tot allò que impliqui força física, ens centrarem a mirar de descriure què s'entén exactament per coerció i com s'exerceix. Cal tenir en compte que la majoria d'instruments que s'utilitzen per mesurar la coerció sexual han estat dissenyats per analitzar les trobades sexuals ocasionals i no les relacions de parella estables (Hernández & González, 2009). Tot i

així, la investigació suggereix que les estratègies que s'utilitzen en ambdós casos poden ser molt diferents (Goetz & Shackelford, 2013; Testa, M., VanZile-Tamsen, C., Livingston, 2007). Això és una mostra més del que abans comentàvem, que el fenomen de les relacions sexuals no desitjades en relacions de parella està molt invisibilitzat i que la coerció sexual en aquest context tendeix a normalitzar-se.

Segons Shackelford i Goetz (2013), a més, els instruments que serveixen per mesurar la coerció en parella presenten algunes limitacions. La *Sexual Experience Survey* (SES; Koss, M.P. i Oros, 1982) valora la coerció al llarg de la vida, però no permet conèixer el moment, la freqüència i el nombre de parelles on s'ha produït. També s'utilitza molt la subescala de coerció sexual de la *Revised Conflict Tactics Scales* (CTS2; (Straus, M.A., Hamby, S.L., Boney-McCoy, S., Sugarman, 1996), però només mesura coerció en general, sense fer cap distinció entre les diverses estratègies que s'utilitzen. Existeix una eina que sembla perfecta per a la tasca que ens ocupa, la *Sexual Coercion in Intimate Relationships Scale* (SCIRS; Goetz & Shackelford, 2013). Aquesta sí que diferencia entre estratègies, però no diferencia entre les que considerariem coerció i les que considerariem agressió. Basant-se en tots aquests antecedents i molts d'altres, i veient les limitacions que els instruments anteriors tenien, Hernández & González (2009) utilitzen per al seu estudi un instrument propi que s'adapti a les característiques de les relacions estables. Aquesta escala, molt completa a parer meu, divideix la coerció en tres components diferenciats, que són les grans "caixes" de tàctiques que les parelles utilitzen per a pressionar les dones: el xantatge emocional, la culpabilització i la insistència. Dintre del xantatge emocional, trobem la retirada d'afecte, el posat seriós i el posat trist. Pel que fa a la culpabilització, es materialitza mitjançant la insinuació que amb altres no passaria, dubtar sobre la fidelitat, mostrar-se més irritable i dir que ha de marxar. I per últim, com a actes insistents, trobem la seducció amb carícies o petons, la justificació de la necessitat sexual i el regateig d'una masturbació o fel·lació.

Aquestes són les diverses estratègies que els homes poden fer servir per pressionar les seves parelles a mantenir relacions sexuals. No podem oblidar que aquestes tàctiques van lligades de forma intrínseca als rols de gènere socialitzats, als guions sexuals i al discurs sexual dominant: moltes vegades els homes poden exercir aquest tipus de pressió sense ser-ne conscients o pensant que és el normal o el que s'esperaria d'ells, ja que, com hem vist, tenim la idea que el mascle ha de pressionar la femella per tal de cobrir les seves necessitats sexuals. Tot això també fa que a les dones no ens saltin les

alarmes quan les nostres parelles tenen aquest tipus de comportament. Ho trobem normal, lògic i, fins i tot, justificable. Quan sí que ens salten les alarmes és quan es produeix el que Hernández i González (2009) entenen com a agressió sexual, és a dir, quan apareix l'ús de la força. Tot i així, les dones que han estat forçades per les seves parelles (sigui amb ús de força física o no) tenen dificultats per reconèixer-se a elles mateixes com a víctimes o concebre que han patit una violació. No existeix una teoria clara que ens expliqui si les relacions forçades en parella són, també, un tipus de violacions. El que està clar és que constitueixen una forma més de violència sexual contra les dones que s'ha de combatre com qualsevol altra.

3.1.2. *CONSENTIMENT SEXUAL I SEXE NO DESITJAT: UNA MIRADA LEGAL*

El consentiment sexual és un fenomen social amb “marca de gènere” que col·labora amb la dominació masculina, ja que reproduïx el model dicotòmic sexual en què la dona és l'objecte de desig i, per tant, passiva, i l'home és el subjecte de desig i, per tant, actiu. Això atorga a les dones la plena responsabilitat d'establir límits als atacs de desig sexual masculins, que com hem vist es conceben com a naturals i inevitables (Pérez Hernández, 2016). Consentir apareix aquí com un verb femení, inscrit en una lògica social en què les dones han de resistir o concedir a l'home els seus cossos en la seva cerca activa de sexe.

El consentiment sexual es produeix quan dues persones (o més) estan d'acord en la realització d'una pràctica sexual determinada en un moment determinat. Tot el que no sigui sexe consentit es considera un abús o agressió sexual, essent la màxima expressió d'això la violació. Però, com hem anat veient, no totes les relacions sexuals consentides són realitzades amb plena voluntat de totes les parts: existeix el sexe consentit però no desitjat (Bay-Cheng, Laina, Eliseo-Arras, 2008). Però el terme “consentir” limita la discussió a un problema d'eleccions individuals, separant-lo totalment de l'estructura social i cultural en què s'engloba l'acte sexual. Consentir una relació sexual és, en teoria, una elecció individual, racional i autònoma (en aquest sentit, s'oblida tot el que hem dit en l'apartat anterior sobre els rols de gènere i els guions sexuals).

Però tenen realment les dones capacitat de consentir? Per ser capaç de consentir, un individu ha de ser autònom, lliure i racional. A priori, tots i totes som aquesta mena d'individus, ja que som el producte d'un llarg procés històric de consolidació dels valors ètics, morals i polítics de la Il·lustració, el contractualisme i el racionalisme del

segle XVIII (Serret, 2008). Però, com diu Pérez (2016), aquest procés ha estat complex i accidentat per a les dones. El fet que considerem que les dones són individus d'aquesta mena, ens porta a pensar que el fet de mantenir relacions sexuals amb consentiment però sense desig és un error de càlcul, i no un fenomen generalitzat (Fraisse, 2012).

En una relació sexual consentida però no desitjada, la dona accedeix formalment a mantenir la relació però no desitja participar-hi realment, per tant, el consentiment no implica una voluntat real. Hi ha consentiment, no es vulnera el cos, però el desig sexual no és bilateral i, per tant, hi ha alguna cosa que no és correcta en aquella activitat sexual, ja que es realitza una acció sense voluntat.

En l'àmbit jurídic, però, es plantegen certs requisits per considerar el consentiment com a "vàlid" i no "viciat" (Angulo, 2007; Ríos, 2006): ha de ser autònom, donat per una persona jurídicament capaç, lliure, exterioritzat, reconegut per les dues parts i altres persones i atorgat amb anterioritat a l'acte (en aquest cas sexual). Veiem, doncs, que el consentiment no és una capacitat inherent a la condició humana: s'obté, es perd, i es guanya. Però ara ens hauríem de plantejar si totes les persones jurídicament capaces de consentir són igualment lliures, autònomes i racionals per fer-ho. Les condicions de possibilitat objectives (materials) i subjectives (coneixement i drets) no estan generalitzades en una societat plena de desigualtats de fet, que impossibiliten la igualtat formal. Els rols de gènere que hem comentat en apartats anteriors limiten l'exercici efectiu de la capacitat de consentiment (Pérez Hernández, 2016). Per tant, no es tracta només de consentir o no, sinó de si realment existeix la possibilitat de fer-ho, si la negociació és realment entre iguals i en igualtat de condicions. Vivim en una societat on imperen les relacions i els rols de poder, i aquests rols es reproduïxen també en la parella i en la intimitat d'aquesta.

3.2. GUIÓ DOCUMENTAL

L'estudi i la definició del documental presenten una complexitat difícil d'abastar. La majoria de les definicions diuen que el documental, mitjançant una interpretació creativa de la realitat, ens aporta coneixement i ens ajuda a comprendre la condició humana (Sellés, 2007). Bill Nichols (1997) classifica les obres audiovisuals en dos grans grups: documentals *of wish-fulfillment*¹⁷ i documentals de representació social. El primer tipus correspondria al que anomenem ficcions, i el segon al que anomenem no-ficcions. El segon (que és el que ens interessa i el que col·loquialment associem al concepte "documental") ofereix una representació tangible del món que habitem i compartim. La feina del documentalista és organitzar el material de la realitat per tal de mostrar-nos-la i oferir nous punts de vista per explorar i entendre el món que habitem. (Sellés, 2007). Un dels grans reptes del realisme és interrogar-se sobre la realitat i sobre com aquesta s'inscriu en l'esfera del visible. Davant la cultura del simulacre que ens envolta, cal considerar el realisme com una actitud ètica (Quintana, 2003). El tema que ens ocupa no és definir o parlar sobre el documental com a fenomen, però sí que era necessari ressaltar que el documental no és quelcom clarament definit i que sovint no és fàcil dir què és i què no és un documental. Però si fem cas a Nichols, a Quintana i a Sellés, veurem que el que es vol fer en aquest treball és un guió de documental: vull parlar sobre la realitat, sobre el món que habitem i compartim, amb pretensió de generar un canvi social.

Tendim a pensar que un documental és quelcom espontani, que es fa sobre la marxa, que no necessita guions ni normes. Aquesta és una de les mitges veritats que envolten els documentals. Però un documental necessita un guió tant com el gènere de ficció audiovisual (Guzmán, 1998). En paraules del mateix Guzmán:

Una pel·lícula documental necessita sens dubte l'escriptura d'un guió -amb desenvolupament i desenllaç- amb protagonistes i antagonistes, amb escenaris predeterminats, una il·luminació calculada, diàlegs més o menys previstos i alguns moviments de càmera fixats prèviament. Es tracta d'un exercici tan obert i arriscat com necessari; és com la partitura per un concert de jazz; és quasi com el comú acord "d'allò general i allò particular"; és una pauta que pressuposa tota mena de canvis. Però continua essent un guió.

---

¹⁷ En català s'hauria de traduir "compliment d'un desig". Fa referència al cinema convencional, a les pel·lícules de tipus *Hollywood*, al cinema de ficció.

Un guió és una construcció que obeeix a una estructura lògica i que ha de passar per cinc etapes fins arribar al final: idea, paraula, argument o sinopsi, estructura o escaleta i primer tractament¹⁸ (Comparato, 1989). El primer que ens cal, doncs, per escriure un guió, és una idea. Si ens centrem més en el documental, Trisha Das (2007) ens recomana que triem una “idea o un tema poc conegut”. En la segona etapa, Comparato ens parla de “paraula” referint-se a l'*story line*: la idea apuntada en una frase. Es diu que un bon guió es pot resumir en una sola frase. La tercera etapa és on es desplega l'*story line* i s'elabora l'argument o sinopsi: es comencen a dissenyar els personatges i a localitzar la història en el temps i en l'espai. Pel que fa la quarta etapa, es comença a donar forma a la història, a decidir com s'explicarà. L'argument es fragmenta en escenes, i cadascuna té una localització espaciotemporal pròpia. I la cinquena i última etapa és el primer tractament de la història: s'hi desenvolupen els personatges, s'hi comença a posar el diàleg, les escenes s'obren i es tanquen, etc. En definitiva, el primer tractament és el guió final sense revisions, correccions ni retocs.

Però aquest esquema general de com escriure un guió no és suficient (i alhora és massa) per escriure un guió documental. Das (2007) ens mostra quines són les diferències entre el cinema i el documental que s'han de tenir clares abans de començar, i d'aquests m'agradaria ressaltar-ne els següents: el documental tracta amb la veritat, no amb la ficció; el documental és flexible (no té un guió visual i conceptual estricte, “hi ha poques regles que s'han de seguir, cosa que reflecteix que hi ha poques regles al món real” (Das, 2007, p.6); el documental inspira moviment i acció (busca un canvi en la consciència de l'espectador); el documental implica menys control que el cinema; el tema del documental és primordial; la credibilitat és clau en el documental; la forma és més important que la formula (no hi ha una fórmula per a fer documentals, i cada documental té una forma pròpia). Així mateix, Das (2007) també recomana al documentalista fer-se una sèrie de preguntes per guiar el documental:

Perquè estic fent aquesta pel·lícula? A quin públic va dirigida i quina hauria de ser la seva reacció? Què sap ja l'audiència sobre el tema? Quines condicions tècniques requerirà el documental? Quin és el pressupost de la pel·lícula?

---

¹⁸ L'autor ressalta que “tractament” s'utilitza en referència a una descripció d'escenes sense diàlegs, però en aquest context correspon més aviat al primer esborrany de guió literari.

Aquests factors contribueixen de forma significant a la naturalesa del guió pel simple fet que, al final, les pel·lícules com qualsevol art són un producte. L'art ha d'anar de la mà de la practicitat, els aspectes tècnics de producció i, òbviament, l'economia.

Guzmán (1998) pensa que l'escriptura del guió documental és la condició que demana la indústria més difícil de complir satisfactòriament, perquè ha de ser un terme mig entre guió tancat i guió obert. Si és massa tancat, anul·la el factor sorpresa inherent al documental i les troballes espontànies del rodatge. Però si és massa obert, presenta un gran risc de dispersió. Cal, doncs, trobar l'equilibri: explorar els espais de filmació i fer una gran investigació temàtica prèvia (Das, 2007; Guzmán, 1998).

Igual que Comparato (1989), Guzmán (1998) també divideix l'escriptura del guió en cinc etapes, a les quals atorga un temps orientatiu. El primer mes, el dedicarem a la *Sinopsi*, és a dir a la troballa de la idea i la història. El segon i tercer mes serà pel *Guió imaginari*, que és imaginari perquè durant aquest temps ens dedicarem plenament a la investigació prèvia, que inevitablement anirà escrivint un guió als nostres caps. El quart mes treballarem en els escenaris i els personatges. El cinquè mes farem la *Tercera versió* del guió, que servirà per preparar el rodatge. I per últim, ens quedaran uns dos mesos per al muntatge, que esdevé la *Quarta versió* i última del guió. Fixem-nos, doncs, que el guió d'un documental no s'acaba d'escriure fins que es munta el *film*.

Per Trisha Das (2007) hi ha dos guions diferents en el documental: el *pre-shoot* o *shooting script* (prerodatge o guió de rodatge) i el *post-shoot script* (guió postrodatge). Diu que un guió prerodatge és per al documentalista com un mapa per al viatger: ens guia els passos que hem de seguir però ens manté oberts a les sorpreses i l'espontaneïtat del viatge. El guió postrodatge seria la versió final d'aquest *pre-shooting script*, una versió modificada o reescrita que es crea entre el rodatge i el muntatge final.

3.2.1. IDEA, STORY LINE I SINOPSI

La troballa d'una idea acostuma a ser el punt de partida d'una pel·lícula documental, ja que a partir d'aquesta es desencadena tot el procés. Aquesta idea ha de venir carregada d'alguna cosa més, s'ha de proposar explicar alguna cosa, ha de poder tenir un conte en el seu interior (Guzmán, 1998). El pas següent a la troballa de la idea, és l'*story line*¹⁹. En aquest pas s'ha de designar la trama de la història en una sola frase, englobant tot el

---

¹⁹ Guzmán se salta aquesta part i va directe a la sinopsi, però Comparato hi fa referència.

que la història contindria (presentació del conflicte, desenvolupament del conflicte i solució del conflicte) (Comparato, 1989). Tot seguit, hem de fer la sinopsi. En aquest espai, hem d'explicar el més destacable de la història en poques pàgines, concretant la idea, visualitzant alguns elements. És important perquè possibilita un pressupost, així com la venda del projecte. Per Guzmán (1998), la sinopsi permet somiar més que les versions definitives, presenta la idea en un to més obert, de forma que els lectors poden imaginar-la a la seva manera. Però també representa un perill: la millorarem o l'empitjorarem?

Segons Comparato (1989), en la sinopsi hi hem de trobar la temporalitat, la localització, el curs de l'acció i el perfil del personatge. Són ítems que es refereixen més a la ficció o a un tipus de documental que res té a veure amb el que ens ocupa. No tractarem ara aquests ítems per separat, perquè com dic la definició que en dona Comparato no ens serveix massa. Tot i així, són elements que està bé tenir en compte a l'hora de treballar la nostra idea, però ho farem més endavant.

3.2.2. LA INVESTIGACIÓ PRÈVIA

És la part més important de l'escriptura del guió i, com hem vist, la que porta més temps segons Guzmán (1998). El títol que Das (2007) posa a l'apartat que es refereix a la investigació és, també, un bon indicador de la importància que té: *Research, research, research: you can't say it enough!* (p.10). Sempre s'ha d'investigar sobre el tema del qual es vol parlar, i quan més s'investiga, més possibilitats hi ha d'improvisar durant el rodatge i, per tant, hi haurà més llibertat creativa quan arribi el moment (Das, 2007; Guzmán, 1998). Das parla d'un element molt important en aquest procés: la curiositat. La millor recerca es farà quan existeixi un desig profund del guionista per aprendre més sobre el tema del seu documental. Per tant, ens cal un tema que ens apassioni, del qual vulguem saber més i més. Si no t'emociona el tema, com emocionaràs els espectadors? És la pregunta que es fa l'autora, i em sembla remarcable. De nou, Das ens proposa una sèrie de preguntes per tal de començar a desenvolupar la investigació.

Què és el que encara no se m'ha dit sobre aquest tema? Tot el que sé sobre el tema és veritat? Fins a quin punt necessito verificar aquesta informació? Què és el que realment m'agradaria saber a mi sobre el tema? Si jo fos el públic, què m'agradaria saber sobre el tema? Què puc trobar que sigui poc conegut al

voltant del tema? Si el rodatge encara no ha començat, quina informació puc trobar que m'ajudi en el procés de filmació?

Com veiem, les preguntes són una bona manera d'avançar en el procés d'investigació, però també en el procés creatiu. Fer-nos preguntes ens ajuda a saber què tenim clar i què no. A més, no hi ha una sola resposta a les preguntes: estudiar la quantitat immensa de respostes ens ajuda a descartar idees i prendre decisions que marcaran el camí del nostre projecte.

Una investigació, però, no ha de ser quantitativa. No hem de voler acumular tota la informació possible, sinó que hem de saber triar la informació, quedar-nos només amb aquella que necessitem per parlar del que volem parlar. Diferenciar entre la informació rellevant i la informació irrellevant és una de les capacitats més necessàries per a un guionista (Das, 2007). Per fer això, ens hem de preguntar el següent:

Aquesta informació està directament relacionada amb el meu tema? Els espectadors necessiten aquesta informació? Aquesta informació donarà més qualitat al conjunt de la pel·lícula? Seré capaç d'incorporar aquesta informació sense trencar amb el discurs narratiu de la pel·lícula?

És important, també, tenir una estratègia d'investigació clara. Hem de tenir la informació organitzada, apuntar totes les fonts que fem servir, saber d'on traiem cada cosa i apuntar absolutament tot el que ens sembla interessant. Hi ha diversos llocs per on començar a investigar, i sovint un guionista passarà per tots ells. La *print reasearch*²⁰ són tots els llibres, estudis, revistes, diaris, arxius... Hi ha una llista interminable de fonts escrites on buscar, i una de les feines més difícils és saber per on començar. No hi ha temps material per llegir tot el que existeix sobre un tema (òbviament depèn de com de conegut o tractat sigui aquest), per això l'investigador ha de saber destriar el que l'interessa i el que no amb una ullada, ha de saber llegir en diagonal per buscar únicament allò que més l'interessa. I també guiar-se per intuïcions, que moltes vegades és l'única forma de prendre decisions ràpides. *Field research* o recerca de camp, seria la investigació *in situ*: anar al lloc on passa la història o llocs relacionats amb el tema. *Interview research* o recerca amb entrevistes, és tota aquella recerca que es fa parlant amb persones. Amb professionals sobre el tema, amb gent que ha viscut la situació de la qual es vol parlar, etc. Aquest aspecte és important, perquè incorporar la visió dels altres

---

²⁰ De Trisha Das (2007), s'hauria de traduir al català per "recerca impresa".

sobre un tema a la teva visió pot anar molt bé com a font d'inspiració, per tenir noves idees per treballar després, etcètera. *Inner worlds and metaphors* es refereix al món intern del guionista. Cada guionista té alguna cosa única per aportar a un *film*. Sovint, un bon lloc on fer recerca és a l'interior del propi guionista, en les experiències passades i les emocions d'un mateix. Les metàfores ens envolten i banyen les nostres vides. Sovint, les coses que veiem i vivim ens recorden altres coses que hem vist i viscut, i cada cosa inspira d'una forma diferent a les persones. Les possibilitats de les metàfores són infinites, i és molt important el món que podem construir amb elles a partir del tema que hem triat (Das, 2007).

La investigació sobre un tema pot ser molt àmplia: quan parlem d'una cosa en podem parlar de moltes maneres i des de molts punts de vista. Das (2007) ens parla de les diferents profunditats del tema. Hem de decidir fins a quina profunditat volem arribar amb el nostre documental, i a partir d'aquí decidir un punt de vista. Ens podem quedar a la superfície del tema²¹ i mostrar els fets tal com són sense anar molt enllà, d'una forma més aviat expositiva. Podem aprofundir una mica més i apropar-nos al cor²² de la qüestió, apropar-nos una mica més al subjecte del tema del qual parlem, als sentiments que genera, a com es viu realment, etc. Si anem encara més enllà, ens apropem a les arrels²³, és a dir a les causes, a totes les coses que hi ha al darrere del tema i que provoquen la situació de què estem parlant. Finalment, podem arribar a les branques²⁴ del tema, punt en què parlem de coses que potser transcendeixen el tema (que van més enllà) però que hi estan relacionats, i que donen més valor al documental. Òbviament, no hem de quedar-nos amb un punt de profunditat: el que Das recomana és investigar a tots els nivells i quedar-nos amb el que doni més valor a la història. Això sí, considero que és important no voler encalçar-ho tot en un documental, ja que pot ser molt difícil passar per totes les profunditats sense generar confusió i explicant bé el que volem dir en cadascuna d'elles. Cal buscar el conflicte, el repte, o el *challenge* per Das. Un tema que s'explora en una pel·lícula és incomplet si no hi ha res que el posi en repte, generi certa tensió necessària per a la narrativa. En el cas del nostre tema, per exemple, parlem d'una situació a la qual moltes dones han de plantar cara i que es vol canviar: hi ha un

---

²¹ *The top of the issue* per la Trisha Das (2007).

²² *The heart of the issue* per la Trisha Das (2007).

²³ *The roots of the issue* per la Trisha Das (2007).

²⁴ *The branches of the issue* per la Trisha Das (2007).

grup de gent que s'enfronta a la realitat de la qual parlem, i això és precisament el que dóna sentit i valor al fet de parlar-ne.

Cal tenir molt en compte, a més, que un documental no és un assaig literari. Que no cal fer estrictament una exposició, anàlisi i conclusió sobre el tema, no ha de tenir necessàriament un valor teòric molt alt. Es pot dir que un documental es situa per sobre del reportatge periodístic i per sota de l'assaig científic, però sovint utilitza recursos narratius d'ambdós, apropant-se molt als seus mètodes. Així, la investigació és una feina molt extensa de la qual s'acaba extraient poca cosa, i que sovint ningú es mira ni valora, però que és una part essencial per tal de construir un bon relat (Guzmán, 1998). La màgia es fa quan, explicant només allò essencial, podem donar tota la informació que cal per entendre el fenomen sense haver d'exposar tota la investigació.

3.2.3. ELS ELEMENTS ESSENCIALS DEL GUIÓ

Elements visuals

Els elements visuals són tot allò que l'espectador veu, i per tant un dels aspectes més importants a l'hora d'escriure el guió: saber què mostrarem. L'element visual principal més petit en un guió és la presa (Das, 2007). Una presa és el temps que filma una càmera sense interrupcions (Comparato, 1989) i, com diu Das, és la unitat més petita del guió. Necessitem posar imatges al que estem dient, i ho hem de fer amb acció. Ha de passar alguna cosa a la pantalla per tal de captar l'atenció, i tot i que el guió en documental és més obert que en ficció, necessitem saber més o menys què mostrarem i com ho mostrarem (Guzmán, 1998). Hi ha tres formes bàsiques de mostrar allò de què parlem en imatges: la icona, que seria una imatge de l'objecte o l'emoció tal com és; un índex, que no seria mostrar quelcom idèntic, sinó quelcom amb una relació, se sol utilitzar per mostrar conceptes intangibles com pot ser la calor; i el símbol o metàfora, que és l'element més artístic, i es tracta de mostrar quelcom que potser no té una relació directa amb el que estem parlant, però conceptualment l'espectador ho pot lligar. Les preses formen les seqüències, que són el segon element visual del guió. De la mateixa manera que les preses són accions, les seqüències són fets, que canvien l'acció de la història.

Cal tenir en compte, també, els colors i les línies. Aquests elements són llegits per l'espectador de forma subconscient i són utilitzats pels cineastes per afegir dimensions a la pel·lícula (Das, 2007). El simbolisme del color es dóna quan aquest s'utilitza deliberadament com un símbol. Els colors transmeten idees i el cineasta n'ha de fer un

llenguatge que transmeti missatges. Però, com tot, s'ha d'utilitzar amb mesura i de forma pertinent; no podem abusar d'un mitjà com el color per comunicar-nos amb l'espectador. Sobretot en el documental, ja que parlem d'allò real, i el tema ha d'estar sempre per sobre de la forma, de manera que els elements visuals que s'utilitzen han d'anar en concordança amb els fets i les persones reals. Quan parlem de línies, parlem de formes, de geometria, de composició d'imatge. La forma com componem un escenari, és a dir, on posem el personatge, on posem la llum, quins colors es veuen més i quins menys... Totes aquestes coses parlen per si soles, es comuniquen amb els espectadors, els transmeten missatges que no es poden transmetre, per exemple, amb el text. La feina del guionista no és triar totes aquestes coses, sinó donar unes referències mínimes per l'hora del rodatge, així com poder suggerir possibles composicions, etc. Cal tenir en compte, també, que en un documental no es pot jugar tant amb aquestes coses com en la ficció.

Elements sonors

El so és un element importantíssim en el cinema. Encara que això no s'hagi començat a dir i tenir en compte fins fa relativament poc, el so moltes vegades pot ser més efectiu que la imatge visual. Quan parlem del so d'una pel·lícula parlem tant de la música, com de les veus, com dels sorolls que s'hi senten. En documental, el so pot ser una forta contrapartida pel visual, afegint dramatisme i realisme a tota la pel·lícula. Per això un guionista ha d'incorporar referències al so en el guió (Das, 2007). Podem trobar, normalment, sis tipus de so en una pel·lícula. Per una banda, la narració d'una veu *en off* o *Voice over*, que són comentaris que sovint acompanyen imatges en un documental, ja que és una forma fàcil i efectiva de comunicar informació verbal quan no hi ha diàleg entre actors. També trobem els *Talking heads* o entrevistes, que són un element molt important i molt freqüent en el cinema documental, moltes vegades de forma combinada amb la narració de la *veu en off*. La música és quelcom que s'utilitza sempre en el cinema de ficció, i de vegades també en el documental, per augmentar el dramatisme o les emocions que es volen transmetre, així com millorar el nivell d'empatia entre l'espectador i la història o els personatges. Trobem, evidentment, el so ambiental, que és present en l'atmosfera que envolta la imatge visual. Sovint se li dóna poca importància, ja que és un so natural que passa totalment desapercebut, però que és estrictament necessari quan parlem de realitat. És molt important construir una atmosfera on l'espectador es pugui endinsar completament. No podem oblidar els efectes sonors, que

s'injecten artificialment al so ambient, la música o el discurs. Pot ser un so natural o artificial, però cal que quedi ben integrat amb la resta de so, sobretot en el documental. I, per últim, tenim el silenci. Pot semblar estrany contemplar la falta de so com un element sonor, però en el món del cinema, on tot és deliberat, fins i tot el silenci pot significar alguna cosa. El silenci obliga a l'espectador a centrar-se en la imatge i manté certa tensió fins al moment en què passi alguna cosa o el so torni a l'escena.

Pel que fa a la veu en *off*, Guzmán fa un repàs a les tendències passades del documental: al principi tot eren imatges, després es van omplir de narracions fins al punt que es podia escoltar i no mirar un documental, i en el present s'està trobant l'equilibri. Ara, la veu narradora s'utilitza únicament quan fa falta: per explicar o afegir algunes informacions necessàries o sintetitzar les que ja s'han donat. Així, remarca que cal utilitzar la *veu en off* només en moments necessaris o en certs estils de documental. Hi ha un element que cada vegada pren més força en el món documental, i és la veu de l'autor. A partir dels anys 80-90, quan la subjectivitat s'implanta definitivament en el documentalisme, la veu de l'autor té cada vegada més protagonisme, i en algunes històries aquesta veu és de vital importància per al documental. L'ús de la *veu en off* com a recurs ha superat l'abús al qual havia estat sotmès durant molt temps, trobant-se avui en dia més lliure, més a prop dels autors i de la seva forma d'explicar una història, essent utilitzada per a integrar el punt de vista de l'autor de forma més clara, i remarcar-ne la subjectivitat.

Elements de la història

Un guió no és només un conjunt de paraules que expliquen una història, és també un conjunt d'elements conceptuals que expliquen una història. Aquests elements, juntament amb el so i la imatge, creen una bona pel·lícula. La història que explica un documental no pot estar en el guió tan detallada com es troba en el cinema de ficció, però necessitem tenir molt clars uns elements estructurals: el començament, el mig i el final. Un bon principi és essencial per captar l'atenció del públic i posar-lo en situació, i per tal que un principi sigui bo ha de ser: un "ganxo" audiovisual que capti l'interès de l'audiència, un establiment del tema central de la pel·lícula, una font de curiositat, una mostra de que hi haurà canvis i acció i la creació d'un element de conseqüència (Bernard, 2007).

El mig és el més difícil d'establir en un guió documental, perquè, com anem dient, és obert i està subjecte a molts canvis i fets espontanis. Però, com sempre, hi ha coses que poden quedar establertes des d'un bon principi. Hem de tenir clar quines seqüències formaran la nostra història, i d'aquestes seqüències hem de tenir algunes coses clares. Hem d'establir la idea o el tema de cada seqüència, i cal que cada seqüència tingui una acció concreta, així com una configuració (localitzacions, ambients, emocions que vol transmetre, etc.), uns personatges concrets i, per últim, un *mood*²⁵. Tots aquests elements s'han de tenir clars a l'hora de gravar. També ens servirà tenir-los molt clars per crear la sensació de fluïdesa entre seqüències, ja que és a través d'aquests elements comuns que podem lligar-les i deixar que la pel·lícula flueixi a través d'elles (Das, 2007).

Pel que fa al final, és la part d'una pel·lícula amb què els espectadors es queden, el primer factor que determina l'opinió respecte al que acaben de veure. És quan la pel·lícula acaba amb una conclusió, que normalment és una reiteració de la tesi que s'ha anat repetint. Hi ha, però dos tipus de finals: els finals tancats i els finals oberts. En el primer, totes les preguntes que s'han fet a la història queden resoltes, i totes les emocions satisfetes. La història ha estat rodona i queda tancada, no hi ha res que es pugui dubtar del que ha passat o s'ha explicat. El segon, en canvi, acostuma a deixar algunes qüestions sense resposta, alguns temes sense tancar. És un final molt popular en el documental, sobretot des que els documentals han començat a tractar temes i problemes que no tenen una solució o resposta clares.

Els personatges i escenaris

Per Guzmán (1998) tot el que apareix en un documental són agents o elements narratius, ja que tot s'utilitza per tal d'explicar la història. L'autor posa d'exemple els personatges, els sentiments, l'acció, la descripció, la veu de l'autor o narrador, les entrevistes, les imatges d'arxiu, les il·lustracions o imatges fixes, la música, el silenci, els efectes sonors, l'animació, etc. Tots aquests (que hem anat comentant cenyint-nos a l'esquema que proposa Das (2007), són agents narratius, però n'hi ha que tenen més força que d'altres. Per Guzmán, els personatges són importantíssims en el documental com a agent narratiu. Però alhora és difícil trobar-ne que funcionin com a bons agents narratius. És important que d'aquests personatges en surtin emocions, sentiments que es transmetin als espectadors. Això és quelcom que cal en totes les pel·lícules, però en la

---

²⁵ Emoció, humor, estat d'ànim.

ficció neix del treball d'uns actors. Aquí, en canvi, l'emoció ha de sorgir espontàniament dels personatges reals que hi apareixen. Per això cal que els personatges es triïn de forma idònia i conscient, triar personatges que siguin capaços de transmetre una vivència i un testimoni que evoqui una emoció en l'espectador. I poques coses són tan capaces de generar i transmetre sentiments com les persones. Si no tenim personatges capaços de mostrar sentiments, haurem de tenir altres agents narratius que treballin per dos. Els personatges més interessants són aquells que reconstrueixen i reviu una història davant de les càmeres, els que donen acció al que estem dient tot i no moure's. Guzmán (1998) recorda que "una pel·lícula documental poques vegades funciona sense emocions". Així com en la ficció els personatges són representacions de gent real, en el documental els personatges són gent real amb vides i característiques reals. Encara que el guionista no tingui el control sobre la personalitat i el caràcter dels personatges, els ha de tenir en compte a l'hora d'incorporar-los al guió. Tots aquests aspectes són importants per fer que l'audiència connecti amb els personatges a nivell humà, i s'hi pugui veure identificat (Das, 2007).

Triar els personatges que hi apareguin és, potser, la feina més important del director: no es tracta d'acumular un munt de persones, sinó de detectar personatges bons i reals i construir-los cinematogràficament. Cal localitzar-los, fotografiar-los i gravar-los en moltes dimensions de la seva vida. Els personatges constituïran el cos dinàmic de la idea central, són els portaveus del guió. Cal jugar amb ells i buscar persones que entrin en conflicte i es contradiguin davant nostre. Hem de tenir en compte, a més, que no paguem els personatges que apareixen. Els hem de convèncer perquè surtin al documental, i entendre que l'autor ha de ser generós amb ells. Cal que el documentalista respecti sempre el seu punt de vista, i saber trobar aquella mirada que comparteixen. S'estableix, doncs, un compromís ètic entre l'autor i els personatges (Guzmán, 1998).

Els personatges del documental sovint apareixen com a entrevistats, però la feina del documentalista és treure la persona d'aquesta etiqueta i elevar-la a un nivell superior, convertir-la realment en un personatge cinematogràfic. Treure-la de l'espai convencional de l'entrevista i donar a l'espectador les eines per entendre i empatitzar amb la persona entrevistada. A partir de l'entrevista ha de sorgir un personatge autèntic, de carn i ossos, que ens commou i ens porta a una altra dimensió de la comunicació. Això passa quan s'alternen els escenaris on apareix, quan la il·luminació i els

moviments de càmera es posen al seu servei, quan el llenguatge cinematogràfic supera al rostre parlant, quan es dona una posada en escena.

El *plot* o la trama

La trama és el que uneix les diferents parts d'una pel·lícula o documental i manté la història unida, crea unitat entre tots els elements. Aquesta trama ha d'estar ben dissenyada pel guionista, i pot canviar durant el *film*. La trama és l'organització i concatenació de les accions, on connectem unes parts amb les altres per assolir una intensificació dramàtica del conflicte (Comparato, 1989). A grans trets, podem trobar tres tipus de trama: l'arquitràma, la minitràma i l'antitràma²⁶. L'arquitràma és el disseny narratiu clàssic²⁷, que implica una història construïda al voltant d'un protagonista actiu que lluita principalment contra forces antagonistes per assolir un desig, a través d'un temps continu, dins d'una realitat fictícia coherent i causalment relacionada, i que acaba amb un final tancat. La minitràma és aquella que comença amb els elements del disseny clàssic per després reduir-los, és a dir, s'explica la història de forma simplificada però mantenint els aspectes clàssics necessaris per tal que la història estigui ben explicada. L'antitràma seria un conjunt de variacions antiestructurals que fa la volta a l'estil clàssic, contradient les formes tradicionals d'explicar una història (McKee, 2009).

A banda de la trama inicial, també hi ha pel·lícules que tenen subtrames, que són línies secundàries d'acció, utilitzades com a reforçament o contrast de la trama principal (Comparato, 1989). Molts documentals tenen nombroses subtrames, ja que el tema de què parlen es relaciona amb d'altres, i els tracten en diverses línies (Bernard, 2007). La resolució d'aquestes subtrames ajuda a portar la trama principal a la seva resolució. Així doncs, el guionista pot utilitzar aquesta tècnica per incloure diverses idees que estan relacionades amb el tema però que no són una part directa de la història o el tema principal (Das, 2007).

El punt de vista

Cal triar, també, un punt de vista (POV)²⁸, ja que una mateixa història es pot explicar des de punts de vista molt diferents. El guionista ha de triar des de quin l'explica, i la tria d'aquest pot condicionar moltes altres coses del guió (com ara la temporalitat,

---

²⁶ Classificació dels tipus de trama de Robert McKee, acceptada per la majoria de teòrics del cinema i la televisió.

²⁷ Clàssic perquè és atemporal i comú a totes les cultures, és l'esquema que segueixen totes les històries, contes i llegendes que s'han explicat al llarg de la història humana.

²⁸ Sigles proposades per Das (2007) de l'anglès *point of view*.

l'evolució dels fets, etc.). El POV seria l'angle que agafem per mirar els fets i els protagonistes així com les seves interaccions amb els altres i amb l'ambient. El punt de vista marca una diferència enorme en com l'audiència veu la pel·lícula, ja que veurà la història des dels ulls de qui l'explica. La manera com l'escriptor tria explicar la història a través d'un punt de vista determinat és el que anomenem Narrativa²⁹. Per tant, el POV és el que marca la narrativa, el que ens porta a posar la càmera a un lloc o un altre, el que fa que el so s'hi adapti, i el que limita la informació que es dona al públic. Existeixen diversos punts de vista que podem trobar de forma comuna en el cinema. El POV de primera persona és un dels més comuns en documental, i ens mostra el punt de vista directe d'un o més personatges. Ells parlen en primera persona i la narrativa es construeix a través dels seus ulls. Sovint els documentals salten entre diversos punts de vista i les seves perspectives. El POV de segona persona és aquell en què la narrativa de la pel·lícula es dirigeix directament al públic i la força a prendre part de la història. Aquest és un POV poc comú en documentals. El POV en tercera persona és molt comú, també, en els documentals clàssics. Explica la història des del punt de vista d'algú que els espectadors desconeixen, un narrador omnipresent que veu els fets des de totes bandes i els pot explicar des de tots els punts de vista. Aquesta persona que ens narra la història mai és identificada en la pel·lícula, ho sap tot de tots els personatges i construeix la narrativa des d'una perspectiva general. Sovint, les pel·lícules utilitzen diversos punts de vista que es van alternant (Das, 2007).

---

²⁹ Combinació d'elements audiovisuals utilitzats per una entitat particular per explicar la història des del seu punt de vista i a través d'aquests elements.

4. INVESTIGACIÓ PRÈVIA: ENTREVISTES

La investigació prèvia, com hem vist a la metodologia, ha consistit bàsicament en buscar informació sobre el tema del qual es vol parlar, llegint estudis i llibres relacionats amb ell. Tot el que s'ha extret d'aquesta recerca teòrica apareix en el marc teòric i no és necessari fer-hi cap apunt complementari en aquest apartat. També ha format part de la investigació prèvia la recerca de referents artístics que parlessin sobre el tema. Aquesta recerca s'ha dut a terme i apareixen referències a les troballes al llarg del treball, sobretot en el tractament de guió, i considero que tampoc cal fer-ne cap altra referència o apunt en el treball. També hi ha l'entrevista presencial que es va realitzar amb la sexòloga Nuria Tió, a la qual tampoc caldrà fer-ne referència en aquest espai, tot i que en els apartats següents sí que caldrà parlar del contacte posterior que s'ha mantingut per tal de confeccionar les entrevistes.

Al que sí que hem de fer referència de la investigació prèvia és a les entrevistes telemàtiques que s'han realitzat als diferents possibles personatges del documental. Aquesta part de la investigació prèvia és la que ha obtingut més temps i dedicació en el projecte, així com la que ha suposat un repte més gran. Com ja comentàvem a la metodologia, les entrevistes havien de ser presencials, però la crisi sanitària provocada pel COVID-19 ho ha fet impossible. L'objectiu últim d'aquestes entrevistes és trobar les persones que després serien protagonistes del documental. Però hi ha altres objectius, com ara tenir una idea clara del que aquests personatges em diran, per tal d'establir una estructura lògica de la informació i la narrativa del futur documental. També era, en part, una forma de reafirmar i comprovar la hipòtesi, ja no a partir d'estudis prèviament realitzats, sinó a partir d'una investigació pròpia que em donés la seguretat de poder fer el documental amb gent real que hagués viscut l'experiència.

4.1. CONFECCIÓ DE LES ENTREVISTES

Després de llegir nombrosos estudis sobre relacions sexuals no desitjades en parelles heterosexuales, així com bibliografia relacionada amb les causes socials que porten a aquest fenomen, em sento preparada per formular un qüestionari propi al voltant del tema. En aquesta seguretat respecte a les capacitats, també hi té un paper important l'experiència pròpia: la comprensió de la teoria llegida i de l'experiència viscuda s'han anat retroalimentant; quan més llegia sobre el tema, millor entenia el que m'havia passat i viceversa. A partir d'entendre la meua experiència, puc entendre l'experiència de les

altres dones, i el fet d'haver viscut a la meua pròpia pell allò del que vull parlar m'ajuda a anar una mica més enllà i fer preguntes basades en els meus propis sentiments, per comprovar si totes ho vivim d'una mateixa manera. Crec que és important remarcar això, perquè hi ha apartats del qüestionari que estan basats únicament en la meua percepció del tema i la meua experiència, i que han demostrat ser molt útils en el buidatge dels resultats.

La investigació realitzada per Hernández & González (2009) resulta cabdal en l'apartat que analitza la coerció sexual d'aquestes entrevistes. L'escala que utilitzen en el seu estudi és la mateixa que faig servir jo per analitzar la pressió directa exercida per les parelles en les dones entrevistades, així com per analitzar la coerció que els homes reconeixen haver exercit.

En un principi, no es valorava fer una entrevista diferent per a homes i per dones. En el moment de començar a redactar-la, però, es va veure clara la necessitat de diferenciar. Sobretot perquè a les dones els havia de preguntar coses que als homes no els havia de preguntar, i a la inversa. També es valorava que totes les respostes a les preguntes fossin obertes, i per tant, enviar un document que les persones haurien de tornar omplert. Aquesta idea es va descartar, ja que suposava massa feina per la persona que havia de respondre (descarregar el document, respondre i tornar-lo a enviar), per això es va optar finalment per un Google Forms, una plataforma on, amb un enllaç, poden respondre l'entrevista de manera immediata, més fàcil, i permet tenir respostes obertes i tancades. Les entrevistes finals són una barreja d'informació extreta de la bibliografia i de la meua experiència personal, i han estat supervisades les diverses versions per la Núria Tió³⁰.

L'escala que es fa servir per a les respostes tancades és una escala de Likert de freqüència. Una escala amb ítems de cinc nivells que serveixen per mesurar la freqüència d'una acció. Les opcions de les respostes tancades són: mai, alguna vegada, sovint, molt sovint, sempre. Es va triar aquesta escala per poder tenir en compte, no només si havia passat o no, sinó també la freqüència. Cal remarcar que, després d'haver analitzat les respostes, potser hauria estat més convenient, en alguns casos, utilitzar les opcions sí/no, ja que saber la freqüència no era tan important com saber si s'havia viscut

---

³⁰ Es poden veure els correus intercanviats a l'Annex I.

una situació o no, i en alguns casos aquestes opcions han dificultat l'anàlisi. Tot i així, en les respostes tancades sempre es donava l'opció d'afegir una resposta diferent.

4.1.1. ENTREVISTES PER A DONES³¹

Pel que fa a les entrevistes per a dones, es divideixen en diferents apartats. En primer lloc, es fa una introducció al tema i una explicació del projecte que s'està duent a terme, així com referències a diversos factors que contribueixen a aquest fenomen. Aquesta introducció és una estesa de mà a la dona que ha de respondre: bàsicament tenia per objectius explicar el projecte i la intencionalitat de l'entrevista, donar eines per entendre el fenomen del qual es parlava, i animar-les a respondre l'entrevista. Era important aquest apartat perquè, com hem vist que afirmava Guzmán (1998), en el documental s'estableix un pacte ètic entre els personatges i el documentalista. Tot i que no tothom que ha respost l'entrevista serà un personatge del documental, la seva resposta ha ajudat d'alguna manera a construir-lo, i el seu compromís amb ell és important. També servia, la introducció, per fer alguns apunts legals respecte al tractament de la informació. Just després es demanava un nom, una forma de contacte i l'edat de qui responia, dades que no apareixeran en aquest treball ni en cap altra publicació, i que serviran únicament per contactar amb les persones que m'interessen com a personatges del documental.

El següent apartat feia referència a les relacions sexuals a què les entrevistades havien accedit sense desitjar-ho, independentment de si havia estat per la pressió directa de la parella o la pressió indirecta o interna. En primer lloc es preguntava si sempre que ha mantingut relacions sexuals amb la seva parella han estat realment desitjades. En segon lloc, es demana si ha accedit a tenir relacions sexuals amb la parella sense tenir ganes o desitjar-ho, és a dir, si ha consentit una relació sexual no desitjada. Es decideix fer-hi resposta tancada. La següent pregunta és oberta, i demana si es recorda la primera vegada que va passar, i es demana que, si vol, expliqui la situació concreta. Aquesta pregunta s'afegeix per dos motius: en primer lloc perquè crec que aquesta dinàmica es comença a donar de manera imperceptible, les primeres vegades és difícil ser-ne conscient, i volia comprovar si això era així per tothom o si hi havia gent que era conscient del moment exacte en què havia passat per primera vegada. En segon lloc, perquè saber aquestes petites narracions serà una bona manera de diferenciar quins personatges tenen històries més colpidores o interessants per als espectadors. Tot seguit, es demana pels factors que la persona creu que l'han portat a mantenir relacions sexuals

---

³¹ Per veure l'evolució i el resultat final de les entrevistes per dones, vegeu els Annexos II, III i IV

no desitjades. La resposta és oberta i, entre parèntesis, es proposen diverses opcions possibles (pressió amb insistència, xantatge emocional, por que s'enfadi, perquè creus que és el teu paper, etc.). Això es fa per donar eines a les noies per reconèixer aquests factors, ja que no sempre és fàcil. La següent pregunta feia referència a si creia que la seva parella era conscient de les vegades que ella havia mantingut sexe no desitjat amb ell. Aquesta és una pregunta important, perquè si la resposta és negativa, vol dir que segurament es feia per pressió indirecta i que, a més, la parella no era conscient del que passava. En relació amb això, demanava per la reacció que ell tenia si n'era conscient, la reacció que ella hauria volgut i els sentiments que en ella generava aquesta reacció.

En el següent apartat es passa a analitzar, directament, la coerció rebuda per part de la parella. En primer lloc demano si alguna vegada ell ha volgut mantenir relacions i ella s'hi ha negat explícitament. Això també és important en el sentit que la coerció es dona després d'una negativa, és a dir, la parella ja sap que la noia no vol però continua insistint. La resposta a aquesta pregunta és tancada. La següent pregunta fa referència a la reacció del noi després de la negativa, i és de resposta oberta. Faig aquesta pregunta en aquest espai, just abans de fer servir l'escala d'Hernández & González (2009), perquè crec que abans de preguntar per reaccions concretes està bé deixar que l'entrevistada faci una valoració general de com reacciona. Tot seguit, començo amb l'escala de coerció sexual de les autores, amb preguntes tancades. En acabat amb l'escala de valoració, pregunto pels sentiments derivats d'aquestes reaccions.

En el següent apartat, demano per la gestió que s'hagi pogut fer sobre el tema en la parella, amb tres preguntes: "heu parlat sobre el tema?", "com ho heu gestionat com a parella?" i "heu pogut trobar formes de treballar-ho i solucionar-ho?". Aquestes preguntes van encaminades a veure si, un cop aquestes dinàmiques s'integren en una relació, es pot parlar i gestionar el tema. En el meu cas personal, ho havia parlat amb la parella diverses vegades però les seves reaccions no canviaven, sempre em sentia jo la culpable i al final no canviava res. Així, la intenció d'aquest apartat és saber fins a quin és possible revertir aquestes dinàmiques.

En l'apartat quatre vull saber com viuen les dones la falta de desig. Aquest apartat fa referència, més aviat, a la pressió de tipus indirecte que va lligada als rols de gènere i els estereotips sexuals, ja que la falta de desig per la parella és quelcom que no entra dins els esquemes sexuals i que, per tant, acostuma a fer sentir malament a les noies. Per tal

d'avaluar aquest sentiment respecte a la falta de desig, faig les següents preguntes: *com et fa sentir el fet de no tenir ganes de mantenir relacions sexuals? T'has sentit mai culpable per la teva "falta de desig"?*; *has sentit que el normal seria que desitgessis a la teva parella tant com ell a tu?* També al voltant de la falta de desig, faig preguntes que van destinades a saber més sobre l'evolució i les condicions d'aquesta: *aquesta falta de desig es dóna només cap a ell o és generalitzada?*; *és circumstancial o es dóna sempre?*; *ha anat en augment amb el temps?* Faig aquestes preguntes basant-me en la meua experiència pròpia: es pot tenir desig sexual en general però no tenir-lo envers la parella. El desig sexual és quelcom mòbil, i no estable, hi ha èpoques que es té amb més intensitat i d'altres amb menys. A més, està subjecte i relacionat a l'estat d'ànim, el nivell d'estrès, l'energia, etc. També és un fet que el desig sexual disminueix amb el temps de relació i, a més, en el meu cas, cada vegada era més baix perquè cada vegada em sentia més obligada a tenir desig sexual cap a la meua parella, cosa que l'afectava molt negativament. Em sembla important, doncs, parlar en el documental de com la falta de desig es converteix en un motiu de culpa sobre la dona i de com ho viuen les diferents dones en les diferents experiències.

Tot seguit, en l'apartat cinc, faig preguntes més generals sobre el tema. En primer lloc, m'interessa saber en quin moment s'havien adonat que això els havia passat. Volia comprovar, de nou, que és una cosa que sovint passa molt desapercebuda i costa adonar-se'n. Hi ha qui se n'adona al mateix moment, qui se n'adona just després o qui ho veu al cap del temps, quan la relació ja ha acabat. Després demano pels sentiments que es tenen en el moment de mantenir la relació, com es sentien just després i quins sentiments els provoca pensar-hi mentre responen l'entrevista. En la mateixa línia, però en relació a coses diferents va l'apartat sis. Allí els demano més sobre la percepció que tenen sobre el fenomen. Demano si creuen que la relació que s'estableix és de víctima-culpable. Tot seguit, quin nom creuen que hauria de tenir (violació, abús, agressió). També demano si es conceben a elles mateixes com a víctimes i, en cas que no, que em diguin com es definirien a elles mateixes dins la situació. Aquests aspectes més generals al voltant del tema sovint són més difícils de respondre per una persona que ho ha patit que per una que no. A mi mateixa, i després de llegir tot el que he llegit sobre el tema, encara em costa respondre la primera pregunta de forma ferma. Tot i que sé que és una violació "teòrica" em costa reconèixer-me coma "dona violada". I no, no m'agrada

posar-me l'etiqueta de víctima. I tampoc sé quines són les respostes correctes a aquestes preguntes, però trobo necessari, també, reflexionar-hi.

En l'apartat set, finalment, pregunto per la coerció que elles han pogut exercir sobre les seves parelles, i sobre si creuen que ells també s'han sentit forçats alguna vegada a mantenir relacions sexuals amb elles, sigui pel que sigui. Per últim, deixo un espai obert perquè m'expliquin alguna cosa més, reflexionin sobre el tema o afegeixin qualsevol suggeriment.

4.1.2. ENTREVISTES PER A HOMES³²

Com en l'entrevista per a dones, es comença amb una introducció. La intenció és la mateixa: exposar el tema de l'entrevista, així com la intenció que hi ha al darrere. Però amb els homes tinc un nou repte: fer que el tema no els resulti agressiu i acusatori. No vull que sentin que els estem assenyalant com a culpables, per això s'explica bé el component social de la temàtica i es remarca que partim de la base que els homes i les dones actuen sexualment com està preestablert que es faci pels esquemes sexuals socialitzats. Igual que amb les dones, s'hi afegeixen aclariments legals i es demana l'edat, el nom i una forma de contacte.

En el primer apartat, demano si alguna vegada la seva parella s'ha negat a mantenir relacions sexuals amb ell (amb resposta tancada), com es sent quan això passa i com reacciona. Aquestes tres preguntes van encaminades a saber quin sentiment provoca en un home que la seva parella el rebutgi sexualment. Sabem que, pels homes, la pressió de satisfer la parella i que el sexe que aquest ofereix sigui plaent per ella és alta, i que, per tant, pot ser que ser rebutjat per la parella provoqui sentiments molt negatius. Pel que fa a la reacció, donem peu que, sense condicionar la resposta, reflexioni al voltant de com respon a la parella davant la seva negativa. Tot seguit, començo amb l'escala proposada per Hernández i González (2009), amb respostes tancades al voltant de les reaccions, per avaluar la coerció que han exercit sobre les parelles.

En l'apartat dos, em proposo saber si en són conscients, que les seves parelles alguna vegada han accedit a mantenir relacions sexuals que realment no desitjaven, què en pensen i com els fa sentir això. La primera pregunta, de resposta tancada, pregunta directament si creu que la seva parella s'ha sentit forçada alguna vegada a mantenir relacions sexuals amb ell, encara que no l'hagi forçat de forma conscient. En cas

---

³² Per veure l'evolució i el resultat final de les entrevistes per homes, vegeu els Annexos II, V i VI.

afirmatiu, la pregunta següent va encaminada a saber com el fa sentir això. La tercera pregunta d'aquest apartat demana si alguna vegada, mentre mantenien relacions, ha vist que potser ella ho feia sense desitjar-ho realment o que no es sentia còmode. De nou, la resposta és tancada. Tot seguit li demano per la seva reacció, així com pels sentiments que li provoca que la seva parella estigui fent quelcom que no desitja o amb el que no es sent còmoda.

En l'apartat tres, faig referència a la gestió com a parella, amb les mateixes preguntes que feia a les dones: *has parlat sobre aquest tema amb la teva parella?* (resposta tancada); *com ho heu gestionat com a parella?; heu pogut trobar formes de treballar-ho i solucionar-ho?*

A partir d'aquí, en l'apartat quatre, passo a fer les mateixes preguntes a la inversa: demano si ell s'ha negat i analitzo la coerció sexual que la seva parella ha exercit sobre ell, també pregunto si s'ha sentit forçat i ha accedit a mantenir relacions sexuals que no desitjava, així com els motius que l'han portat a fer-ho. Finalment, i com he fet amb les dones, deixo un espai obert per a una reflexió lliure o qualsevol comentari.

4.2. BUIDATGE DELS RESULTATS

En un mes (del 30 d'abril al 30 de maig de 2020), vaig obtenir 27 respostes d'homes i 40 respostes de dones, que realment eren més de les que creia que necessitaria, però que vaig agrair molt. Un cop tenia aquest nombre de respostes, havia de començar a analitzar-les. L'objectiu de l'anàlisi era, per una banda, triar els personatges del documental, i, per l'altra, fer una estructura temàtica que el documental pogués seguir, que fos lògica i que unís les diverses narracions de forma fluida.

Com he explicat en la metodologia, la tria final dels personatges es farà després d'una entrevista presencial amb les persones que han estat seleccionades després del buidatge de les entrevistes telemàtiques. Per fer aquest buidatge, les entrevistes es van analitzar una per una, i es van obtenir 20 noies i 7 nois. De cada una d'aquestes respostes, en vaig fer una anàlisi exhaustiva, apuntant el més interessant que deien, allò en què m'agradaria aprofundir en l'entrevista presencial, etc. S'havia valorat adjuntar aquestes anàlisis als Annexos del treball, però donat la gran quantitat de material que representaven, s'ha optat per no fer-ho.

Pel que fa a les idees centrals que guiaran la narrativa del documental, són aquells aspectes comuns de les entrevistes, aquelles coses que relacionen a totes les persones que han respost i que per tant poden actuar com la cola que ha d'unificar les seves històries. Aquests ítems són: la sensació que es té durant i després d'una relació sexual no desitjada, l'autopercepció com a culpable o responsable de la satisfacció sexual de la parella, la pressió externa que se sent al saber que la parella no és feliç o necessita més de tu, els sentiments de fàstic, rebuig i culpa, la gestió personal que se'n fa i, finalment, la superació. Aquestes idees són les que totes comparteixen, el camí o procés que totes han seguit i que més o menys mostra allò que tenen en comú, sempre amb les diferències. A partir d'aquestes idees bàsiques, es construirà la narrativa del documental³³.

---

³³ Per veure el recull d'idees que precedeix la divisió del documenta, veure Annex VIII. Per veure la divisió concreta en capítols del documental que es basa en aquest recull, veure apartat 5.6 del treball.

5. PRIMER GUIÓ

Quan sorgeix la idea de parlar de les relacions que les noies mantenim amb les nostres parelles sense desitjar-ho en un documental, de seguida intento pensar com serà el documental, quin format tindrà. Evidentment, des d'aquest primer moment fins al final d'aquest treball, la idea embrionària creix i es desenvolupa per acabar essent quelcom totalment diferent, però mantenint certs aspectes que tenia clars des d'un principi. Durant la redacció d'aquest primer guió, miraré d'anar retrocedint en el temps, explicant com he arribat a prendre les decisions i quin camí han seguit les idees per arribar a aquest punt. Cal dir que aquest primer guió continua essent embrionari, ja que encara hi ha coses que no han quedat tancades. Com hem vist quan parlàvem del guió documental, no s'acabarà d'escriure fins a l'hora de muntar, tot i que aquest primer guió no és suficient per començar a rodar, encara falta ultimar alguns detalls.

5.1. IDEA, *STORY LINE* I SINOPSI

Com sabem, la idea sorgeix d'una vivència personal compartida. Per ser més exactes, tot comença en un restaurant, quan una amiga (li direm Clara) m'explicava que els últims mesos de relació amb la seva parella s'havia sentit forçada nombroses vegades a mantenir relacions sexuals amb ell. Jo penso que a mi també m'havia passat alguna vegada amb la meua exparella, però que és normal, que ens passa a totes. A partir d'aquí, com que la parella de la Clara (li direm Pau) era amic meu i de tot un grup de gent, començo a parlar-ne amb uns altres amics, a reflexionar sobre el tema i sobre quina posició hauríem de prendre nosaltres, si realment la Clara s'ha sentit forçada i això l'afecta... Tenim una amiga que ha estat violada per la seva parella, no? Tot s'agreuja quan, una nit que vaig anar a prendre alguna cosa amb una altra parella d'amics (els direm Sònia i Marc), m'adono que potser normalitzar tant que a mi també m'hagués passat això era greu. Que potser no m'havia parat mai a pensar en totes les vegades que havia dit sí volent dir no, en com de culpable m'havia sentit per no tenir-ne ganes, en com de bruta em sentia quan ho feia. I després de molt pensar, i de molt escriure, i de molt parlar amb amics i amigues, vaig arribar a la conclusió que la situació era molt corrent, molt més del que sabíem o pensàvem. I que algú n'havia de parlar, perquè no pot ser que ens hagi passat gairebé a totes i ningú no en digui res, amb el mal que fa.

Per tant, el que vull és parlar de quan les noies accedim a tenir relacions sexuals amb les nostres parelles que realment no desitgem. I quan dic parlar, vull dir parlar-ho amb les dones i amb els homes. I saber perquè ho fem, i si tota la pressió ve d'ells, o si també ens pressionem una mica nosaltres mateixes. I preguntar als nois si és que no se n'adonen, que les seves parelles de vegades no volen, i ho fan igual. I preguntar a les noies perquè ho aguanten, perquè no se n'adonen. Com que m'ha passat, hi ha coses que em puc respondre a mi mateixa, però n'hi ha d'altres que, per més que rumio, no entenc. N'hi ha que se'm queden grosses, o que sé que estan tan a dins de les persones que són difícils de trobar. Per això em caldrà llegir molt, i parlar molt. Tinc una idea que es basa a parlar d'un fet, d'una situació concreta. I sé algunes coses sobre aquesta situació, m'hi he trobat i la conec de prop. Però necessito més informació perquè aquesta idea acabi transformant-se en un documental.

Per dir-ho resumidament, la meua idea és la següent: les dones sovint accedim a tenir relacions sexuals que no desitgem amb les nostres parelles. Això m'ha passat a mi, i els ha passat a moltes amigues meves. I també tinc amics que són conscients d'haver pressionat les seves parelles, i que se'n penedeixen. És hora que algú en parli públicament, i d'intentar esbrinar perquè passa, com passa, quines conseqüències té, i totes les coses que hi van lligades, així com pensar què podem fer per evitar que passi.

STORY LINE

El que serà el documental, si l'haguéssim de resumir en cinc línies, podríem fer-ho plasmant-hi aquells aspectes que seran immutables en el documental (sigui quina sigui la forma final) de la següent manera:

A través de les veus de diverses dones³⁴, i guiats per la veu i el relat de la mateixa autora, els espectadors faran un recorregut per l'experiència de mantenir relacions sexuals no desitjades amb la parella, els motius que les porten a fer-ho, els sentiments que se'n deriven i les conseqüències físiques i psicològiques que això suposa.

SINOPSI

El fet de sentir-se un objecte i una joguina és compartit per la majoria de dones que han viscut relacions de parella heterosexuales en què accedien a tenir sexe que no desitjaven.

---

³⁴ Encara no està decidit si en el documental hi apareixeran homes o no, més endavant explico el perquè. És una de les decisions que no s'han pres, a l'espera de les entrevistes presencials.

Podem descriure-ho com “sentir-se un forat”. Per això, aquest documental parla de forats, explica la història de forats, podem dir que les dones que hi apareixen són (o van ser) forats narrant les seves històries, explicant allò que les converteix en forats, allò que comparteixen com a forats, el que significa ser un forat. Guiats pel relat autobiogràfic de l'autora (que també ha sigut un forat) ens endinsarem en el seu món i la seva experiència, que comparteix amb la resta. Sabrem com van arribar a ser forats, qui o què les va transformar en forats, què suposa ser-ne un (quan en realitat hauries de ser una persona), quines són les conseqüències de ser un forat, perquè hi ha persones-forat en el nostre món, i un llarg etcètera de coses relacionades amb dones que un dia van ser forats. Però, sobretot, el que ens ensenyaran aquestes dones és per què no volen ser mai més un forat, per què hem d'aprendre a deixar de ser forats, a deixar de permetre que se'ns converteixi en forats i a deixar de concebre'ns a nosaltres mateixes com a forats.

5.2. PERSONATGES I ESCENARIS

La tria dels personatges s'ha començat, però no ha finalitzat encara. Com ja s'ha dit, es van realitzar unes entrevistes telemàtiques que servien per fer una primera tria dels personatges i les seves històries. D'aquestes entrevistes, que van respondre 40 dones i 27 homes, s'han preseleccionat 20 dones i 7 homes. El següent pas per a la tria definitiva dels personatges és realitzar una primera presa de contacte amb ells, amb entrevistes presencials, per tal de fer-ne una tria final. També cal tenir en compte que, d'aquests 27, no tots han acceptat ja la participació en el documental, però si estan disposats a realitzar una entrevista presencial.

Després de les entrevistes, però, sí que es planteja un problema amb els personatges. El dubte actualment rau en si realment hi han de participar homes o no. Per una banda, em sembla interessant que es presenti la contrapartida al relat de les dones, que es mostri l'altra banda. Ja hem vist que és interessant posar els protagonistes de la història en conflicte amb un punt de vista diferent o contrari (Guzmán, 1998). També em semblava important i interessant la presència masculina perquè la forma en què el documental vol tractar el fenomen no és des d'una consideració de la dona com a víctima i l'home com a culpable, sinó des de la creença que les arrels del problema es troben a la forma d'organització social, els rols de gènere, els guions sexuals socialitzats, etcètera. Tot i així, no m'agradaria que semblés que s'intenta justificar els homes que coaccionen les seves parelles per tal de mantenir relacions sexuals sabent que elles no les desitgen, ja que, gràcies a la investigació prèvia i a les entrevistes he pogut comprovar que per a

moltes dones aquesta és una situació greu, dolorosa, i que els deixa nombroses seqüeles psicològiques.

Les entrevistes també m'han deixat veure que existeix una gran pressió sexual també en els homes, que senten que han de deixar el llistó molt alt, que es senten obligats també a tenir-ne sempre ganes o a ejacular perquè les noies sentin que també han gaudit. M'agradaria, també, que els homes poguessin fer aquesta reflexió en el documental, tot i que no estic del tot segura que tingui cabuda en la narrativa d'aquest, i no sé si és obrir un tema molt ampli o donar informació que és realment innecessària. Em decanto ara, més aviat, per eliminar la participació masculina del documental, tot i que encara em genera moltes contradiccions. Aquesta indecisió em demostra que encara em falta investigar una mica més, o potser mirar d'organitzar la informació d'una altra manera per tal de fer-hi un lloc a les reflexions dels homes, que també són interessants i necessàries. Sigui com sigui, el següent pas serà realitzar entrevistes presencials tant amb els homes com amb les dones, i després d'això es prendrà una decisió. De moment, la línia narrativa del guió no contempla la participació dels homes.

La idea és que els personatges no apareguin de cos i cara sencers parlant, com en una entrevista convencional. Aquesta decisió es pren pel fet que moltes de les possibles persones participants no volen aparèixer completament. Aquest és un fet que s'havia sospitat des del principi, i que s'ha acabat comprovant en parlar amb la gent que havia respost l'entrevista i era interessant. Són diverses les possibilitats que he valorat per fer front a aquest problema. Per una banda, que no apareguin les persones entrevistades sinó actors que representin els seus relats. Aquesta és una idea que no m'agrada massa, ja que perd naturalitat i autenticitat el fet que parli gent que no ho ha viscut, per més que actuïn bé. A més, seria afegir ficció al relat, mentir o no ser del tot fidels a la realitat. Una altra opció que es va contemplar va ser explicar el fenomen només a partir d'un personatge fictici, que expliqués un relat també fictici a partir de totes les històries recol·lectades. Tot i que podria ser interessant tractar-ho d'aquesta manera, essent més cinematogràfic, més artístic, no té res a veure amb la idea que tenia. Crec que, quan es parla de problemes reals com aquest, cal parlar-ne de la forma més propera a la realitat possible. Si el personatge que ho explica és de ficció, i volem posar totes les històries en una, pot resultar menys creïble per al públic, ja que s'ha demostrat que cada persona ho viu d'una forma diferent. Em sembla important, doncs, que les veus que apareguin siguin les veus de les persones que ho han viscut, que siguin elles qui transmetin les

emocions als espectadors. Crec que només així el públic es pot apropar de forma real a la història, i veure's emmirallat en el personatge, així com reflexionar sobre el tema i sobre les seves pròpies vivències. També es va valorar posar només la veu de les entrevistes, per sobre d'imatges. No és una idea que em desagradí, però crec que cal alguna cosa més, veure una mica més de la persona. A banda, això complicava la part visual, ja que hauria d'omplir tot el documental amb imatges metafòriques sobre el tema, que no són precisament fàcils de trobar. Finalment, la idea més valorada és la següent: les entrevistes es farien amb la veu de les entrevistades, gravades en un espai que sigui seu (que triïn elles, però penso en la seva habitació, algun racó de casa seva especial, etc.), sense que aparegui la seva cara però sí parts del seu cos (sempre que hi estiguin d'acord), com ara les mans mentre parlen, els peus, l'esquena, els cabells, llavis, etc. També es gravarien imatges dels seus llits (com a representació de cadascuna de les persones i espai on passa allò del que parlem al documental), les seves coses, espais de casa seva, lloc que els agraden, etc. Així, a partir de la història, la veu, alguns gestos i alguns objectes, es construirien narrativament els personatges i l'espectador podria entrar més plenament en la història que narra, a part de donar així acció a la paraula.

Com hem dit, l'escenari de rodatge seria la pròpia casa o altres espais on la persona que ens està narrant la història es senti còmoda. Aquesta decisió té encara més sentit si pensem que estem parlant d'un tema poc visible perquè passa en l'espai més íntim que tenim les persones: casa nostra, els nostres llits. A banda de ser la dimensió abstracta més íntima (una relació de parella), també ho és en el sentit espacial; no hi ha lloc més íntim que el nostre llit, la nostra habitació, la nostra dutxa, casa nostra. El documental *Mon nom est clitoris* (Billuart-Monet i Leblond, 2019), que es constitueix a partir de converses amb 12 noies sobre la seva sexualitat, pren aquest mateix principi i grava les imatges a les habitacions d'aquestes. Amb aquesta referència, es pretén fer el mateix, però d'una forma més artística, ja que com diem no seran entrevistes convencionals en què la persona apareix davant la càmera estàtica i va parlant.

5.3. PUNT DE VISTA

El documental mostrarà diversos punts de vista. Tot i així, tot estarà subjecte a un d'ells: el de l'autora, és a dir el meu. Crec que el "jo" és important perquè la idea sorgeix d'un fet de la meua vida. Serà la veu de l'autora la que guiarà l'espectador a través d'aquest món, la que introduirà els diferents temes tractats i marcarà el ritme. Així, tot el que es

senti i es vegi en el documental haurà passat per la meua mirada subjectiva. Això és quelcom que passa sempre i és inevitable, però en aquest cas, serà també visible, es farà intencionadament i al descobert. La veu de l'autora serà, aquesta vegada, com un personatge més, que explica també la seva experiència i dona la seva visió, que inevitablement impregna la resta dels punts de vista. Això sí, ho farà de forma més poètica que els altres personatges, ja que apareixerà en la pel·lícula en forma de textos escrits per mi i llegits també per mi, que serviran per separar les diferents parts i introduir els temes. Però això ho veurem més endavant.

Com deia, els punts de vista seran múltiples i encara no està clar quins apareixeran, a banda del de l'autora. El que és segur és que els punts de vista de totes les noies que participin del documental seran cabdals: es parteix de les experiències específiques d'un nombre limitat de noies per parlar d'un fenomen generalitzat socialment i que passa a una gran majoria de dones. Per això és tan important parlar dels sentiments, de la subjectivitat, del que els ha passat a elles en concret, per trobar els punts en comú de totes elles, allò que es repeteix, aquells patrons que es donen en totes aquestes situacions. Així, dels punts de vista més petits anirem a un punt de vista general, que esdevindrà la tesi real del documental, allò que es vol dir, la reflexió que el *film* regalarà als espectadors. Aquest punt de vista general no serà el de l'autora, ni el de cap dels personatges. Serà una mena de síntesi de tots els punts de vista, sense subjecte que mira, però sí com a objecte que assenyala la direcció cap on l'espectador (i la societat en general) ha de mirar. La direcció que han de seguir els espectadors per evitar viure una relació sentimental en què es donin aquests fets i, a la llarga, canviar la seva manera de relacionar-se. Un punt de vista que serà la unió de tots els altres i que esdevindrà la tesi final (però oberta) del documental.

5.4. LA VEU *EN OFF* I LES ENTREVISTES: NARRACIÓ I REFLEXIÓ

Aquest treball no és per a mi un treball qualsevol. Parlar d'aquest tema no és parlar d'un tema que em sigui aliè, de quelcom que senti llunyà. Fer aquest documental és, per mi, obrir-me al món. Igual que per totes les dones que hi participin, és obrir-nos en canal en una pantalla per evitar que això passi a més dones, per aconseguir que altres dones vegin que no està bé dir que sí quan el que vols és dir que no, per fer que els homes sàpiguen el mal que poden fer, perquè el món canviï una mica i ja ningú més hagi de viure el que hem viscut. Per això, considero que la meua veu és primordial. No dic que la meua experiència sigui més important que la d'altres dones, això és quelcom

totalment fals. Però sí que la meua experiència ha guiat el treball, ha guiat l'evolució, i ha guiat el documental. Crec que algú que no ho hagi viscut no podria fer-ne un documental que arribés a les persones. Crec que si demano a altres dones que es treguin l'ànima i em deixin gravar-la, jo m'he de treure l'ànima i ensenyar-la amb orgull. Per això és important la meua veu, perquè, malgrat no explicaré res que les altres no expliquin, miraré de sintetitzar els sentiments, de resumir tot allò que tenim en comú. De fer que l'espectador entengui el que veu, el que li estem dient, del que li estem parlant.

Ha estat un haver-me de curar ràpid les ferides per parlar-ne. He escrit molt, molt, molt, sobre el tema. I n'he escrit coses (abans de proposar-me posar en marxa aquest projecte) que resumeixen a la perfecció el que altres dones expliquen, o que són una bona manera d'introduir-les. Per aquest motiu, els meus textos apareixeran amb la meua veu al llarg del documental: al principi, al final, i en els canvis de seqüència o temàtica. Serà la meua veu la que guiï els espectadors en aquest camí pel dolor, el fàstic i la superació. Perquè jo també he viscut el dolor, el fàstic i la superació. I he decidit que calia trencar el silenci, i dir-li a qui ens miri i ens escolti que el canvi està també dins seu. Que cal pensar en aquestes coses. Que allò personal és polític, i també ho és allò que té a veure amb la seva intimitat. La forma de convertir-me en un personatge més és introduint la meua experiència a partir dels textos que n'he escrit, que a més serviran per donar continuïtat al documental i introduir les diverses temàtiques.

El que no està clar és quines imatges apareixeran durant aquestes lectures. No seran seqüències molt llargues, simplement fragments de textos introductoris³⁵, que aniran abans que les veus de les entrevistades i donaran entrada a un tema o seqüència concreta. Es valora utilitzar imatges fixes o mòbils dels textos escrits a mà, o fons negre mentre es llegeix.

Evidentment la veu dels entrevistats també és molt important i primordial: seran els personatges els agents narratius principals. Així com la veu en off de l'autora funcionarà com a introducció i enllaç entre els diferents temes i seqüències, la veu dels protagonistes és el cos del documental, la tesi, allò que realment importa. El que diguin i com ho diguin haurà de ser el centre d'acció i tenir tota l'atenció del públic, ja que serà a través de les paraules que s'intentarà reflexionar al voltant del tema, trobar-ne les

---

³⁵ Veure escaleta (apartat 5.6 del treball) per a un exemple

causes i conseqüències, i encaminar la reflexió cap a possibles solucions. Podríem dir que la veu de l'autora s'utilitza com a introducció o contextualització del tema, mentre que la veu dels entrevistats és el text, l'argument, la tesi.

Així doncs, el tractament sonor ha de ser curós amb les veus: han de ser aquestes les protagonistes del documental, mentre que les imatges actuaran de reforç o contrapartida del que s'està dient. No s'ha contemplat posar o no posar música, però si el tractament dels sons per recrear l'atmosfera i l'ambient que introdueixi els espectadors al món del qual estem parlant. S'haurà de treballar, doncs, amb so ambient d'interior i dels espais en què es gravi. Es contempla afegir sons domèstics o relacionats amb l'espai en certs moments, que ens endinsin en la intimitat de la llar de la persona que ens parla, que ens facin sentir part de la seva vida privada. També es contempla l'ús dels silencis per aportar dramatisme, abans o després dels textos introductoris, durant la visualització d'imatges metafòriques o narratives, etc.

5.5. IMATGE, COLOR I ELEMENTS VISUALS

El tema de la imatge s'ha tractat poc en aquest guió. Podem dir que no és un tema molt visual, o com a mínim no és fàcil de representar. No podem mostrar una dona sent forçada per la seva parella, perquè no hi ha manera d'introduir-se i envair un espai tan íntim sense alterar la realitat o sense que sigui una representació en lloc d'una exposició. Tampoc són tan importants les imatges, és molt més important allò que els personatges ens volen dir, i ens diuen. La imatge, doncs, actuarà com a reforç o contrapartida per al que els entrevistats exposin. Tot i no saber exactament les imatges que hi han de sortir, sí que hi ha certes coses que es volen gravar com a recurs a l'hora de fer les entrevistes: les mans, els peus i la gesticulació de l'entrevistat/da mentre parla, la persona d'esquenes o detalls del seu cos (pigues, cicatrius, els cabells, etc.), objectes de la persona que puguin donar-nos pistes sobre la seva personalitat o gustos, el llit i l'habitació de la persona, els espais de casa seva o el lloc on hagi proposat rodar, etc. També hi ha una proposta de representació metafòrica de la dona que ha viscut aquesta experiència, que podria servir per acompanyar les introduccions als diferents capítols o seqüències i per enllaçar un capítol amb un altre. En la metàfora, un llençol actuaria com a objecte que representa la dona. Em sembla un bon objecte per la relació

conceptual que té amb el fenomen que tractem, així com per les possibilitats que tenim per modificar-lo i jugar amb ell per a les diverses representacions³⁶.

Pel que fa al color, no s'ha establert tampoc cap línia clara a seguir, però sí que s'han assentat unes bases per tal que les imatges presentin una unitat cromàtica i un mateix estil que permeti connectar els plans i seqüències de forma fluida. S'estableix, doncs, que s'utilitzaran colors clars i el mínim de vius possible, per tal que actuïn com a reforç dramàtic del text. Dins el possible, colors càlids d'intensitat baixa, blancs i grisos. El fet de triar colors càlids és, primerament, estètic, i en segon lloc, en relació a la temàtica i els objectius, ja que la calidesa de colors transmet més proximitat i apel·la més a l'emotivitat i l'empatia que els colors freds, facilitant la connexió entre personatge i espectadors que es desitja.

5.6. ESCALETA

El documental es dividirà en capítols que parlaran de diversos aspectes al voltant del tema: els factors, els sentiments, la gestió, la culpabilitat, la superació, etc. La selecció d'aquestes temàtiques deriva de la investigació prèvia, així com de l'experiència personal. Els diversos capítols seran introduïts per un text llegit per l'autora, que servirà com a introducció al tema del què es parlarà en aquell capítol. A més, serà l'exposició dels sentiments de l'autora, la forma que tinc de participar en el documental com un personatge més. És possible que, mentre es llegeix el text, s'utilitzi com a imatge recurs aquella idea metafòrica que he explicat abans, de proposar el llençol com a metàfora de la dona i dels seus sentiments en cada capítol. Però és quelcom que no està del tot clar, també es valora fer servir un fons negre o mostrar imatges dels textos originals escrits a mà, o, fins i tot, meves escrivint-los o llegint-los. Com dic, hi ha moltes coses obertes, algunes que estan subjectes al rodatge i el caràcter espontani intrínsec en el gènere documental, d'altres perquè falta madurar la idea. L'escaleta temàtica, però, és la següent, i va acompanyada d'algunes coses que ja s'han començat a tancar.

CAPÍTOL I: SER UN FORAT

Presentació: veu en off, abans que surti nom i títol del capítol. Serà el principi imatge que es triï finalment per acompanyar les introduccions i presentació. Text escollit:

Va entrar al meu cos. Sense jo voler-ho. Sense ser conscient del mal que em faria tot això després. Sentir-se despullada, indefensa, petita. Sola, sense marge.

---

³⁶ Aquesta és una idea embrionària que no està gaire treballada, però que es té en ment per quan el projecte estigui més evolucionat.

Aguanta. Aguanta una mica, que així serà millor. Era més fàcil aguantar-ho una estona que tot el que suposava dir que no. Serà una estona. Ser un forat. Deixa que passi, passarà.

El que no sabia és que després les ferides serien tan grosses.

Que després et queden mil records inesborrables.

Et dius a tu mateixa: aguanta. Serà una estona, passarà. Quan s'acabi, ja no passarà res.

Tema del capítol: primeres experiències no desitjades, el que sents mentre mantens la relació no desitjada, sentiments en general durant i després, motius generals que et porten a fer-ho.

Possibles personatges:

CAPÍTOL II: HE DE SER UN FORAT

Presentació: *veu en off*

Potser tot això va començar més al meu cap que al teu.

He de ser un forat, potser és que he de ser-ho.

Potser és que jo pensava que havia de ser un forat.

Que aquest és el meu paper.

És el normal, no? Tu sempre ho deies, ara som joves, si no ho fem ara, llavors quan?

Perquè tens una parella, sino? El sexe és important, en una relació.

Si no soc un forat, si no soc el millor forat, allà fora n'hi ha molts altres.

Molts altres de molt millors. I jo no puc perdre'l, he de ser el seu forat, el preferit, el millor.

Tema del capítol: quan la pressió ve de dins, és el que se suposa que ha de ser, no vull decepcionar-lo, no vull perdre'l, som joves i és el que toca.

Possibles personatges:

CAPÍTOL III: HAS DE SER UN FORAT

Presentació: *veu en off* (Falta triar el text d'aquest apartat, hi ha diverses opcions però potser cal reescriure un altre en base al que ja tinc escrit).

Tema del capítol: les reaccions d'ells, la culpabilització, el que fa, el que diu, com et sents obligada, el xantatge emocional, el regateig, etc.

Possibles personatges:

CAPÍTOL IV: PERQUÈ HE SIGUT UN FORAT?

Presentació: *veu en off* (Falta triar el text d'aquest apartat, hi ha diverses opcions però potser cal reescriure un altre en base al que ja tinc escrit).

Tema del capítol: el que se sent després, el que se sent ara, la culpabilització, el fàstic, el rebuig, la ràbia contra ell i contra tu mateixa, el que sents quan te'n adones, etc.

Possibles personatges:

CAPÍTOL V: JA NO VULL SER MAI MÉS UN FORAT

Presentació: *veu en off* (Falta triar el text d'aquest apartat, hi ha diverses opcions però potser cal reescriure un altre en base al que ja tinc escrit).

Tema del capítol: la gestió: el reconeixement, l'acceptació, la recerca d'ajuda,

Possibles personatges:

CAPÍTOL VI: ELS FORATS, COM LES FERIDES, ES TANQUEN

Presentació: *veu en off* (Falta triar el text d'aquest apartat, hi ha diverses opcions però potser cal reescriure un altre en base al que ja tinc escrit).

Tema del capítol: la superació, com estar amb altres nois després d'això, el tractament psicològic, la lluita, les conseqüències, el que ara tens clar.

Possibles personatges:

6. CONCLUSIONS I REFLEXIONS AL VOLTANT DEL TREBALL

Aquest projecte es va plantejar, no tant com un treball de fi de grau que acabaria amb l'entrega del text, sinó més com un projecte personal i professional que, en acabar el treball, continuaria per convertir-se en un documental. L'objectiu que em plantejava, doncs, era realitzar les passes prèvies necessàries per redactar un guió documental que pogués convertir-se després en un producte audiovisual tangible, així com la redacció del mateix guió. Puc dir que la investigació prèvia ha estat profitosa i productiva; he pogut comprovar la hipòtesi que moltes dones accedeixen a mantenir relacions sexuals amb les seves parelles i que, per tant, es pot entendre això com un fenomen estès en les nostres societats, i identificar i reconèixer els factors que contribueixen al fenomen. Això era primordial, perquè sense la confirmació d'aquesta hipòtesi continuar endavant amb la resta del projecte no hauria tingut sentit. A banda d'això, la investigació també m'ha permès trobar les i els possibles protagonistes del documental, tot i que encara no els hagi escollit i em quedi fer-los-hi una entrevista presencial.

Part de la feina era, també, obtenir els coneixements necessaris sobre escriptura de guió per poder confeccionar-lo de forma professional. La recerca bibliogràfica que he fet en aquest sentit ha estat també de profit: crec que ara tinc les eines i els coneixements necessaris per plantejar un guió documental que pugui fer-se servir com a pauta per a rodar-lo i produir-lo. Aquesta recerca es va fer per assolir l'altre objectiu del treball, que era la confecció del guió documental. No he assolit l'objectiu completament, ja que encara em queden coses per tancar (com la mateixa selecció dels personatges) i decisions creatives per prendre. Així i tot, crec que he aconseguit avançar moltíssim en aquest sentit: la idea ha evolucionat molt des del seu naixement, hi ha moltes coses que al principi es plantejaven com un repte i que ara ja tinc clares. He pogut veure que per madurar una idea d'ençà que es té fins que està llesta per desenvolupar-la en format audiovisual fa falta molt de temps, moltes converses amb gent, moltes recreacions imaginàries, molta investigació, i en definitiva molta inspiració i capacitat per treballar-la. Vaig dedicar més temps del que esperava a la investigació prèvia, temps que era estrictament necessari per arribar al punt on em trobo i per continuar avançant cap al meu objectiu final: fer el documental.

La valoració que en faig, doncs, és molt positiva: cal tenir en compte que aquest treball va començar el 20 de gener del 2020, és a dir, sis mesos abans de l'entrega. El fet de canviar el tema va endarrerir el seu inici, i estic molt contenta amb la feina que he fet durant aquest temps. Al principi semblava precipitat canviar el tema, però també necessari. Aquesta idea va arribar a mi de manera inesperada, però la motivació i les ganes de convertir-la en un treball eren més fortes que les dificultats que se'm presentaven, i que el fet (trist) d'abandonar un treball que també em motivava i que ja estava madurant. Tenint en compte aquestes coses, crec que puc estar contenta malgrat no haver assolit completament el segon dels objectius. Em resulta gratificant el fet de veure que la idea ha avançat fins a trobar-se en el punt que es troba actualment, i trobo que és una feina necessària per a la societat posar sobre la taula un tema tan invisible i alhora tan estès per tal de propiciar la reflexió i l'ambient necessaris per generar canvis socials. Al final, l'objectiu últim del documental és que aquestes coses deixin de passar, que les dones ens sentim lliures de decidir quan volem i quan no volem mantenir relacions sexuals, sigui amb les nostres parelles o sigui amb desconeguts.

A nivell personal, he hagut de fer un treball enorme per enfrontar-me a una ferida que encara sagnava quan vaig començar el projecte. Hi ha hagut dies que el tema se m'ha fet gros i que m'ha semblat insuportable i impossible obrir-me al món i demanar a altres dones que ho fessin també, perquè acceptar que has sigut un forat no és fàcil. Acceptar que una persona que estimaves i que t'estimava t'ha forçat és dur, i el fet d'obligar-te a pensar-hi per fer el treball, en alguns moments s'ha fet molt difícil. Però la motivació de saber que en fer-ho pots ajudar a altres dones i pots donar inici i contribuir a una etapa de canvi és gratificant i et torna la força necessària per fer-ho. Amb tot, la valoració que faig del treball és molt positiva, i estic realment orgullosa dels resultats. Només em queda dir que, tot i que acabi el treball, per mi el projecte tot just comença, i em resulta molt gratificant que no acabi aquí. Espero continuar assolint objectius i poder convertir totes aquestes pàgines en un documental que faci reflexionar i que doni peu a un canvi en la manera de pensar i viure les relacions sexuals en el públic.

7. AGRAÏMENTS

He de donar les gràcies a totes les persones que han caminat el camí amb mi. En primer lloc, gràcies a la Judit per ser sincera amb mi, explicar-me el que li havia passat i fer-me adonar del que m'havia passat a mi. Com ella diu, va ser “l'espurna que encén un foc que no vol ser cendres”. Des del principi, a l'Alba i en Ferran per ajudar-me en allò personal sempre, i per donar-me la força necessària per decidir-me a fer d'una ferida un projecte. Si no fos per ells i per les hores que ens hem passat parlant sobre el tema, sobre com se'n podia parlar en un documental, i sobre tantes altres coses, mai m'hauria atrevit a fer aquest treball. Gràcies a la Mita per animar-me, també, a canviar el tema, per donar-me sempre la confiança necessària per fer-ho. A en Bruno, per ajudar-me en la part més creativa, per l'intercanvi d'opinions i l'assessorament cinematogràfic que necessitava. A la Núria Tió per interessar-se i bolcar-se en el projecte i respondre sempre els dubtes que se'm plantejaven. I finalment, gràcies a en Ricard, en Bernat, la Júlia, i totes aquelles persones que han volgut reflexionar amb mi i ajudar-me en aquest projecte i que, espero, ho continuaran fent.

8. BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIES

- Ageton, S. S. (1983). *Sexual assault among adolescents*.
- Angulo, G. (2007). El consentimiento frente a los bienes jurídicos disponibles. *Revista Latinoamericana de Derecho*, 4, 55–88.
- Baier, J.L., Rosenweig, M.G., Whipple, E. G. (1991). Patterns of sexual behavior, coercion and victimization of university students. *Journal of College Student Development*, 32, 310–322.
- Bay-Cheng, Laina, Eliseo-Arras, R. (2008). The making of unwanted sex: Gendered and neoliberal norms in college women's unwanted sexual experiences. *Journal of Sex Research*, 45, 386–397.
- Bernard, S. C. (2007). *Documentary Storytelling. Making Stronger and More Dramatic Nonfiction Films*. Elsevier Inc.
- Billuart-Monet, Lisa. Leblond, D. (2019). *Mon nom est clitoris*. Iota Productions.
- Christopher, F. S. (1988). An initial investigation into a continuum of premarital sexual pressure. *Journal of Sex Research*, 25, 255–266.
- Comparato, D. (1989). *El Guió. Art i tècnica d'escriure per al cinema i la televisió*. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Das, T. (2007). *How To Write a Documentary Script*. 52. http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/programme_doc_documentary_script.pdf
- DeGue, S. y DiLillo, D. (2005). “You would if you loved me”: Toward an improved conceptual and etiological understanding of nonphysical male sexual coercion. *Aggression and Violent Behavior*, 10, 513–532.
- DeLamater, J. I. K. K. (1987). Gender differences in sexual scenarios. In *Females, males and sexuality: Theories and research* (pp. 127–140). State University of New York Press.
- DiVasto, P.V., Kaufman, A., Rosner, L., Jackson, R., Christy, J., Pearson, S., Burgett, T. (1984). The prevalence of sexually stressful events among females in the

- general population. *Archives of Sexual Behaviour*, 13, 59–67.
- Fernández-Fuertes, A.A., Fuertes, A., Pulido, R. F. (2006). Evaluación de la violencia en las relaciones de pareja de los adolescentes. Validación del Conflict in Adolescent Dating Relationships Inventory (CADRI) - versión española. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 6, 339–358.
- Fine, M. (1988). Sexuality, schooling and adolescent females: The missing discourse of desire. *Harvard Educational Review*, 58, 29–53.
- Fraisse, G. (2012). *Del consentimiento*. Universitat Nacional Autònoma de Mèxic.
- Gagnon, J.H., Simon, W. (1973). *Sexual conduct: The social sources of human sexuality*. Aldine.
- Gandara, R. (1995). Teens and Rape. *Austin American-Statesman*, E1, E7.
- Goetz, A., & Shackelford, T. (2013). Sexual Coercion in Intimate Relationships Scale. *Handbook of Sexuality-Related Measures, January 2010*, 125–127.
- Gómez, C. H. (2018). *Mujeres que ya no sufren por amor: transformando el mito romántico* (1st ed.). Catarata.
- Gómez, C. H. (2019). *Hombres que ya no hacen sufrir por amor. Transformando masculinidades*. Catarata.
- González, R. y Santana, J. D. (2001). Violencia en parejas jóvenes. *Psicothema*, 13, 127–131.
- Goodchilds, J.d., Zellman, G.L., Johnson, P.B., Giarruso, R. (1988). Adolescents and their perceptions of sexual interactions. In A. W. Burgess (Ed.), *Rape and sexual assault II* (pp. 245–270). Garland.
- Guzmán, P. (1998). El guión en el cine documental. In *Pensar el documental*. Ministerio de cultura.
- Hare-Mustin, R. T. (1994). Discourse in the mirrored room: A postmodern analysis of therapy. *Family Process*, 33, 19–35.
- Hernández, E., & González, R. (2009). Coerción sexual , compromiso y violencia en las

- relaciones de pareja de los universitarios. *Estudios de Psicología.*, 2(3), 40–47.
<http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=271020404006>
- Jewkes, R. (2002). Intimate partner violence: causes and prevention. *The Lancet*, 359, 1423–1429.
- Jordan, J.V., Kaplan, A.G., Miller, J.B., Stiver, I.P., Surrey, J. L. (1991). *Women's growth in connectiun: Writtings from the Stone Center*. Guilford Press.
- Koss, M.P. y Oros, C. J. (1982). Sexual Experience Survey: A research Instrument Investigating Sexual Aggression and Victimization. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 50, 455–457.
- Koss.M. P., Gidycz, C. A., & Wisniewski, N. (1987). The scope of rape: Incidence and prevalence of sexual aggression and victimization in a national sample of higher education students. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 55, 162–170.
- Koss, M. P. (1985). The hidden rape victim: Personality, attitudinal, and situational characteristics. *Psychology of Women Quarterly*, 9, 193–212.
- Krug, E., Dahlberg, L. y Mercy, J. (2002). *World report on violence and health*. World Health Organization.
- Laumann,E. O., Gagnon, J. H., Michael, R. T., & Michaels, S. (1994). *The social organization of sexuality: Sexual practices in the United States*. University of Chicago Press.
- Lerner, H. G. (1983). Female dependency in context: Some theoretical and technical considerations. *American Journal of Orthopsychiatry*, 53, 697–705.
- MacCorquodale, P. (1989). Gender and sexual behavior. In S. S. K. McKinney (Ed.), *Human sexuality: The societal and interpersonal context*. (pp. 91–113). Ablex.
- McKee, R. (2009). *El guión. Sustancia, estructura, estilo y principios de la escritura de guiones*. Minus.
- Miller, B., & Marshall, J. C. (1987). Coercive sex on the university campus. *Journal of College Student Personnel*, 28, 38–47.
- Miller, J. . (1986). *Toward a new psychology of women* (2nd ed.). Beacon.

- Millet, K. (1970). *Política Sexual*. Cátedra.
- Miño-Worobiej, A. (2008). Imágenes de género y conductas sexual y reproductiva. *Salud Publica de Mexico*, 50(1), 17–31. <https://doi.org/10.1590/S0036-36342008000100008>
- Moore, S., Rosenthal, D. (1993). *Sexuality in adolescence*. Routledge.
- Muehlenhard, C. L., & Cook, S. W. (1988). Men's self-reports of unwanted sexual activity. *Journal of Sex Research*, 24, 58–72.
- Muehlenhard, C.L., & Schrag, L. L. (1991). *Nonviolent sexual coercion*. (I. A. P. L. Bechhofe (ed.)). Wiley.
- Muñoz-Rivas, M.J., Graña, J.L., O'Leary, K.D., y González, P. (n.d.). Physical and psychological aggression in dating relationships in Spanish university students. *Psicothema*, 19, 102–107.
- Nichols, B. (1997). *La representación de la realidad: cuestiones y conceptos sobre el documental*. Paidós.
- Parrot, A. & Bechhofer, L. (1991). *Acquittance rape: The hidden crime*. Wiley.
- Pérez Hernández, Y. (2016). Consentimiento sexual: un análisis con perspectiva de género .pdf. *Revista Mexicana de Sociología*, 78, 741–767.
- Quintana, À. (2003). *Fábulas de lo visible. El cine como creador de realidades*. Acantilado.
- Ríos, J. (2006). El consentimiento en materia penal. *Política Criminal: Revista Electrónica Semestral de Políticas Públicas En Materias Penales*, 1, 1–37.
- Sandberg, G., Jackson, T.L., Petretic-Jackson, P. (1987). College student's attitudes regarding sexual coercion and aggression: Developing educational and preventive strategies. *Journal of College Student Personnel*, 28, 302–310.
- Sellés, M. (2007). *El documental*. Editorial UOC.
- Serapio, A. (2006). Realidad psicosocial: La adolescencia actual y su temprano comienzo. *Revista de Estudios de Juventud*, 73, 11.23.

- Serret, E. (2008). *Qué es y para qué es la perspectiva de género*. Instituto de la Mujer Oaxaqueña.
- Shotland, R. L., & Hunter, B. A. (1995). Women's "token resistant" and compliant sexual behaviors are related to uncertain sexual intentions and rape. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *21*, 226–236.
- Shotland, R.L., Hunter, B. A. (1995). Women's "token resistant" and compliant sexual behaviors are related to uncertain sexual intentions and rape. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *18*, 756–764.
- Small, S.A, Kerns, D. (1993). Unwanted sexual activity among peers during early and middle adolescence: Incidence and risk factors. *Journal of Marriage and the Family*, *55*, 941–952.
- Straus, M.A., Hamby, S.L., Boney-McCoy, S., Sugarman, D. B. (1996). The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2): Development and Preliminary Psychometric Data. *Journal of Family Issues*, *17*, 283–316.
- Struckman-Johnson, C., Anderson, P. . (2003). Tactics of sexual coercion: When men and women won't take no for an answer. *The Journal of Sex Research*, *40*, 70–86.
- Testa, M., Dermen, K. H. (1999). The differential correlates of sexual coercion and rape. *Journal of Interpersonal Violence*, *14*, 548–561.
- Testa, M., VanZile-Tamsen, C., Livingston, A. (2007). Prospective prediction of women's sexual victimization by intimate and Nonintimate male perpetrators. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *75*, 52–60.
- Thompson, S. (1995). *Going all the way: Teenage girl's tales of sex, romance, and pregnancy*. Hill and Wang.
- Tolman, D. L. (1994). Doing desire: Adolescent girl's struggles for/with sexuality. *Gender and Society*, *8*, 324–342.
- Walker, S. J. (1997). When "no" becomes "yes": Why girls and women consent to unwanted sex. *Applied and Preventive Psychology*, *6*(3), 157–166. [https://doi.org/10.1016/S0962-1849\(97\)80003-0](https://doi.org/10.1016/S0962-1849(97)80003-0)

ANNEXOS

ANNEX I: FIL DE CORREU AMB NÚRIA TIÓ.

Primer correu a la Núria Tió per concertar una reunió i la seva resposta.

 Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com>
para sexologia ▾ jue., 5 mar. 10:22 ☆ ↶ ⋮

Bon dia Núria,

Em dic Júlia i estudio quart de Comunicació Cultural, a la UdG. Em poso en contacte amb tu perquè el meu TFG és una investigació que faig prèvia a un documental. En aquest documental vull parlar sobre un tema que és personal però que afecta a moltes dones i homes joves. Me n'he adonat que moltes vegades les noies accedim a tenir relacions sexuals amb les nostres parelles no per desig o perquè realment vulguem, sinó perquè creiem que ha de ser així, perquè ens sentim pressionades, etcètera. El cas és que m'he adonat que a mi em va passar això amb la meva ex-parella, amb la que vaig estar dels 14 als 20 anys.

Bé, el que vull fer és entrevistar tant homes com dones d'enter 18 i 30 anys que tinguin ho hagin tingut relacions heterosexuals llargues. És un tema complicat i que en molts àmbits se m'escapa, perquè la feina és més d'una psicòloga o sexòloga que no pas meva. La meva intenció és només posar sobre la taula que això passa molt i convidar la gent a reflexionar sobre les relacions pròpies.

El que volia era, potser, poder parlar amb tu, ja que em trobo en la dificultat que no se com plantejar les preguntes de l'entrevista per tal que la gent em m'acabi parlant sobre el que vull que em parlin sense que fer-los sentir violents o incòmodes.

Ja em diràs si et sembla bé que en parlem un dia, si et va bé i no és gaire molèstia, està clar. La meva tutora del TFG és la Mita Casacuberta, és qui em va parlar de tu.

Espero una resposta,

gràcies en avançat!

Júlia.

 Núria Tió <sexologia@nuriatio.cat>
para mí ▾ 6 mar. 2020 12:02 ☆ ↶ ⋮

🌐 catalán ▾ > español ▾ Traducir mensaje Desactivar para: catalán ✕

Bon dia, Júlia:

em sembla molt bé de parlar d'aquest tema amb tu. El desig i la seva manifestació són un dels aspectes de la sexualitat que vivim diferent homes i dones i és cert que, sovint les dones, es sotmeten al desig dels homes.

Et dono el meu telèfon 653 623617 i podríem quedar un dia.

Records a la Mita.

Cordialment.

Núria Tió i Rottlan
Psicòloga i sexòloga clínica
Terapeuta de parelles
www.nuriatio.cat

Missatge de Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com> del dia dj., 5 de març 2020 a les 10:22:
...

Fil de correu sobre les entrevistes durant la seva confecció.

 Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com>
para Núria ▾ 25 abr. 2020 19:17 ☆ ↶ ⋮

Hola Núria!

Primer de tot, espero que tota aquesta situació no t'estigui afectant massa a tu ni als teus.

T'envio les entrevistes per a la investigació de què vam parlar. Amb tota la crisi, hauré de fer les entrevistes de forma telemàtica. T'envio les preguntes que havia pensat, si et va bé, agrairé que els facis un cop d'ull i em diguis què en penses. El més difícil, crec, són els homes, no m'agradaria que es sentissin directament assenyalats com a culpables. Els textos introductoris a l'entrevista estan en construcció i els hauré de revisar bé.

Espero no robar-te gaire temps, si et va bé, espero una resposta.

Gràcies en avançat.

Júlia.

...

Núria Tió <sexologia@nuriatio.cat>
para mí

26 abr. 2020 18:24 ☆ ↶ ⋮

🌐 catalán > español Traducir mensaje

Desactivar para: catalán ✕

Hola, Júlia:

les preguntes em semblen bé.

Dues consideracions:

1a - la introducció la faria més curta. De la manera que la fas pots condicionar la resposta d'algunes dones. El text del punt 1 i el punt 2 el faria més curt, hi deixaria només l'enunciat.

2a - també faria entrevistes telemàtiques a nois, per veure com interpreten ells la negativa de la dona. Moltes de les preguntes que fas a les dones serveixen per veure la resposta d'ells. Per exemple:

"Si alguna vegada tu has tingut ganes i ella s'hi ha negat, com has reaccionat?"

Ja em diràs.

Núria Tió i Rotllan
Psicòloga i sexòloga clínica
Terapeuta de parelles
www.nuriatio.cat

Missatge de Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com> del dia dg., 26 d'abr. 2020 a les 18:04:

Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com>
para Núria

27 abr. 2020 12:20 ☆ ↶ ⋮

Núria,

D'acord amb la introducció, estava dubtant molt sobre la forma que tenia. Pel que fa les entrevistes a homes, també en faig. El document "Entrevista telemàtica homes" és l'entrevista que els enviaré a ells. El format és ben diferent perquè crec que he de fer preguntes més tancades, ja que em dona la sensació que els homes s'ho hauran plantejat menys vegades o estaran menys oberts a parlar-ne.

Gràcies per fer-hi un cop d'ull!!

Júlia.

...

Núria Tió <sexologia@nuriatio.cat>
para mí

28 abr. 2020 14:18 ☆ ↶ ⋮

🌐 catalán > español Traducir mensaje

Desactivar para: catalán ✕

D'acord, Júlia, ja m'aniràs tinguent al corrent. Una abraçada.

Núria Tió i Rotllan
Psicòloga i sexòloga clínica
Terapeuta de parelles
www.nuriatio.cat

Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com>
para Núria

28 abr. 2020 17:22 ☆ ↶ ⋮

Núria,

Et mantindré informada. Ara, el que pensava era que potser em podria estalviar la introducció. Que potser no és necessària, potser podria passar directament a les preguntes i així condicionaria menys les respostes, no?

Gràcies per l'atenció, una abraçada!

Júlia.

...

Núria Tió <sexologia@nuriatio.cat>
para mí

28 abr. 2020 17:44 ☆ ↶ ⋮

🌐 catalán > español Traducir mensaje

Desactivar para: catalán ✕

Potser una mica d'introducció sí que la faria, Júlia. Com que fas preguntes íntimes és més fàcil que les dones et responguin si saben quina intenció hi ha al darrere. Faria una introducció més curta (mitja plana, per exemple) i ells donaria l'opció que, si volen més informació, els hi faràs arribar el text complet.

Una abraçada.

Núria Tió i Rotllan
Psicòloga i sexòloga clínica
Terapeuta de parelles
www.nuriatio.cat

 Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com> 29 abr. 2020 17:05 ☆ ↶ ⋮
para Núria ▾
Hola Núria!
T'envio les preguntes definitives. He fet força canvis i he escurçat les introduccions, crec que així estan bé.
Ja diràs com ho veus, moltíssimes gràcies per l'ajuda!!
Un petó,
Júlia.

 Núria Tió <sexologia@nuriatio.cat> 30 abr. 2020 17:38 ☆ ↶ ⋮
para mí ▾
🌐 catalán ▾ > español ▾ Traducir mensaje Desactivar para: catalán x
Hola, Júlia:
tant la introducció com l'entrevista als homes és molt llarga. És cert que és molt completa. No sé si la respondran molts nois. Dic això perquè els nois estan més interessats a practicar sexe que no pas a pensar sobre les pròpies accions/sentiments (o a contestar per escrit un seguit de preguntes). Segons vegis que responen, potser l'escurçaria.
Quant a l'entrevista a les dones és millor ara la introducció. Però tant amb homes com em dones no sé si donaria tantes explicacions. Potser diria que és un treball sobre el desig i les relacions sexuals dins la parella estable. Que tens com a objectiu saber com ho viu cada sexe. Crec que així no condicioneu respostes.
En tot cas, Júlia, tira endavant amb el que tu creguis que has de fer i et sentis còmode.
Una abraçada.
Núria Tió i Rotllan
Psicòloga i sexòloga clínica
Terapeuta de parelles
www.nuriatio.cat

 Julia Berrido <juliaberrido@gmail.com> 30 abr. 2020 18:00 ☆ ↶ ⋮
para Núria ▾
Hola, Núria.
Estic d'acord amb el que dius, tot i que també trobo necessari explicar una mica el tema. Crec que així dono eines perquè la reflexió vagi més enllà. Ja he enviat les entrevistes, i els resultats que he obtingut fins ara estan prou bé. T'envio els enllaços per si vols veure el resultat final.
<https://forms.gle/5fHgMLC1PSmgozzW9> (homes)
<https://forms.gle/HBj29vuWUc4VovPg7> (dones)
Moltes gràcies per l'atenció i l'ajuda, si t'interessa t'enviaré les conclusions que n'extregui.
Una abraçada.

 Núria Tió <sexologia@nuriatio.cat> 4 may. 2020 16:47 ☆ ↶ ⋮
para mí ▾
🌐 catalán ▾ > español ▾ Traducir mensaje Desactivar para: catalán x
Hola, Júlia:
es veu un format molt seriós i ben fet. Està bé que hagi posat *Recorda que, amb les nostres veus, donem veu a altres dones*.
Sí que vull que em vagis informant de les conclusions.
Si necessites qualsevol cosa, pots comptar amb mi.
Una abraçada.
Núria Tió i Rotllan
Psicòloga i sexòloga clínica
Terapeuta de parelles
www.nuriatio.cat

ANNEX II: PRIMERA VERSIÓ ENTREVISTES³⁷

ENTREVISTA TELEMÀTICA PRE-SELECCIÓ DELS PERSONATGES (INVESTIGACIÓ PRÈVIA)

Aquesta entrevista va adreçada a persones d'entre 16 i 30 anys heterosexuales que tinguin o hagin tingut relacions sexo-afectives amb una persona durant, com a mínim, 6 mesos // 1 any.

Respon a totes les preguntes que vulguis respondre, la resposta pot ser tan llarga com vulguis. Tota informació que vulguis i et sentis còmode de donar-me serà bona per la meva investigació, que no et faci por allargar-te. Recorda que no faré servir aquestes dades per res més que la base d'un guió documental, en cap cas sortirà el teu nom ni la informació exacta que em dones. Et demano nom i contacte per, en el moment en que pugui realitzar la peça documental final, posar-me en contacte amb tu per saber si estàs disposat/da a sortir al documental. Això només dependrà del que vulguis fer i respondre aquesta enquesta no t'obliga ni condiciona de cap manera a sortir enlloc, ni al treball de guió ni a la peça final. Però en cas que et vingui de gust sortir-hi, em seràs de gran ajuda. A mi i a totes les persones a les que vull arribar a interpel·lar amb aquest projecte. Gràcies en avançat per respondre, se perfectament que no és un tema fàcil ni còmode de parlar. Només espero que et serveixi d'ajuda per tractar ferides o, simplement, per pensar de forma crítica les teves relacions.

Nom i correu electrònic o una altra forma de contactar amb tu.

Consideres que totes les teves relacions sexuals amb les teves parelles han estat sempre satisfactòries? Perquè sí o perquè no?

Creus que la teva parella et posa al centre de la relació sexual, és a dir, si s'interessa pel teu plaer i s'esforça en què l'activitat sexual sigui igualment satisfactòria pels dos?

Creus que totes les relacions sexuals amb la teva parella/exparella han estat sempre desitjades per les dues parts?

---

³⁷ Encara no s'havia decidit fer-les diferents per homes i per dones.

Et passa o t'ha passat que hi ha moments que la teva parella en te ganes i tu no?

Com et sents quan no tens desitg?

Què fas en aquests casos?

Si et negues a tenir sexe amb la teva parella/ex parella, com reacciona ell?

Et sents pressionada per tenir sexe amb la teva parella?

Quan no sents desig, et sents culpable?

Et fa sentir culpable la teva parella de la teva falta de desig?

Apel·la a les seves necessitats sexuals i et culpabilitza de que no estiguin saciades?

Et sents directament responsable del benestar sexual de la teva parella?

Si la teva parella et pressiona per tenir sexe, de quina manera ho fa?

Li dius que no o simplement et forces a tu mateixa per evitar discussions?

Et molesta que la teva parella es masturbi? Et sap greu que ho faci perquè sents que no li dones tot el que necessita?

Creus que sempre que has tingut relacions sexuals amb la teva parella ho has desitjat realment?

Alguna vegada has accedit a tenir relacions sexuals amb la teva parella sense tenir-ne ganes o desitjar-ho? Si la resposta és afirmativa, perquè?

Si hi has accedit, per quins motius ho has fet? T'ha pressionat amb insistència? T'ha fet algun tipus de xantatge emocional? Accedeixes simplement per por a que s'enfadi?

Si alguna vegada ell a tingut ganes i tu no, i t'has negat, com ha reaccionat?

Recordes la primera vegada que vas tenir relacions sexuals no desitjades amb la teva parella?

El fet que tu no tinguis ganes sempre que ell si, us ha portat molts problemes a la relació?

Com vius tu la teva “falta de desig”? Et sents culpable o responsable? Alguna vegada has sentit que el normal seria que desitgessis a la teva parella tant com ell a tu, que en tinguessis ganes sempre?

T’has forçat a tu mateixa, sense que ell sàpiga que no en tens ganes o insisteixi, només per evitar certes situacions o baralles?

Creus que en els moments que no has dit “no” ell podia notar que tu no tenies realment ganes? Si creus que ho ha notat, com reacciona? I perquè creus que reacciona així?

Explica’m aquí el que vulguis i no t’hagi preguntat. Frases o situacions que recordis especialment, el que creguis que t’ha fet més mal, si això ha portat problemes a la teva vida normal o a l’hora de relacionar-te amb altres homes, si t’ha passat amb més d’un home, em pots explicar amb més exactitud com et sents. El que et vingui de gust.

ANNEX III: PRIMERA VERSIÓ ENTREVISTA PER DONES

ENTREVISTA TELEMÀTICA DONES

Aquesta entrevista forma part de la investigació prèvia a la redacció del guió d’un documental. El documental serà de caire reflexiu: el seu objectiu és posar sobre la taula una situació que vivim moltes dones i de la que se’n parla poques vegades, per tal de fer prendre consciència de l’existència d’aquesta problemàtica i per fer reflexionar, tant als homes com a les dones, sobre les seves relacions sexuals en parella. La problemàtica que es vol tractar és el fet que sovint les dones accedim a tenir relacions sexuals amb les nostres parelles (heterosexuals) que realment no desitgem. Els estudis sobre el tema són limitats. Al meu parer, hi ha diversos factors que entren en joc.

En primer lloc, està la concepció i el rol que tenim de les dones i els homes en l’acte sexual, que aprenem des de petits amb literatura, pel·lícules, i òbviament la pornografia. Aprenem que l’home és, en essència, el subjecte de plaer i la dona l’objecte de plaer. Si bé és cert que aquesta visió ha començat a posar-se en dubte a trencar-se, encara ens queda molt residu d’ella en la forma com ens relacionem. Això porta les dones a sentir-se úniques responsables del plaer i la satisfacció sexual de les seves parelles i als homes a fer-les responsables. El que crec que és més important d’aquesta concepció és el fet que sovint som les mateixes dones que ens forcem a tenir relacions sexuals no

desitjades amb les nostres parelles perquè creiem que és el nostre paper, la nostra feina o el nostre deure. Ho podem fer de forma conscient o de forma inconscient. De la mateixa manera els homes, també de forma conscient o inconscient, creuen que el paper de les seves dones és aquest i es veuen legitimats a insistir, demanar, etc. Encara que la seva intenció no sigui forçar-nos o obligar-nos, ho fan.

En segon lloc, hi ha diversos mecanismes que els homes, conscient o inconscientment, fan servir i mitjançant els quals forcen a les seves parelles. Poden ser molt diverses i en diversos graus. Per una banda, el xantatge emocional, que pot ser enfadar-se amb elles, no mostrar-se tan carinyosos, posar-se trist, posar-se seriós, etc. Per altre banda, la culpabilització, per exemple dient que amb altres no els passaria, insinuant que la dona els és infidel i per això no en te ganes, generant discussions per qualsevol motiu, etc. I per últim, la insistència, que pot ser intentar seguir seduïnt a la parella després de la seva negativa, justificant la seva necessitat de sexe, o fins i tot regatejant amb una masturbació o fel·lació. En molts casos, l'home utilitza tots aquests mecanismes depenent de la situació.

Aquesta entrevista va dirigida a totes aquelles dones d'entre 16 i 30, que hagin mantingut relacions estables amb parelles heterosexuales i que vulguin respondre-la. Com he dit, forma part de la investigació prèvia a la confecció d'un guió documental. També servirà de filtratge per seleccionar els personatges del documental, que seran entrevistats quan aquest es pugui realitzar, amb previ permís d'aquests. **La informació que aquí aparegui no es relacionarà amb els noms de qui respongui l'entrevista enlloc, i no apareixerà en el documental.** Només **apareixerà en els annexos del TFG, però sense els noms de qui ha respost.** Aquests noms només els tindrè jo, i únicament els necessito per poder posar-me en contacte amb vosaltres i demanar-vos si voleu sortir al documental. Respondre aquesta entrevista, doncs, **no significa haver de participar del documental**, això només dependrà de vosaltres. L'ús **d'aquesta informació serà només per la base de la investigació** i per tenir una orientació alhora de confeccionar el guió. Si en algun moment vull utilitzar l'entrevista per alguna altra cosa, us demanaré el permís corresponent amb el contracte legal necessari.

Nom i forma de contacte (correu electrònic o número de telèfon):

Creus que sempre que has tingut relacions sexuals amb la teva parella ho has desitjat realment?

Alguna vegada has accedit a tenir relacions sexuals amb la teva parella sense tenir-ne ganes o desitjar-ho? Si la resposta és afirmativa, perquè?

Si hi has accedit, per quins motius ho has fet? T'ha pressionat amb insistència? T'ha fet algun tipus de xantatge emocional? Accedeixes simplement per por a que s'enfadi? Explica els factors que creus que et porten a tenir relacions sexuals no desitjades.

Si alguna vegada ell ha tingut ganes i tu no, i t'has negat, com ha reaccionat ell?

Recordes la primera vegada que vas tenir relacions sexuals no desitjades amb la teva parella?

El fet que tu no tinguis ganes sempre que ell si, us ha portat problemes a la relació?

Com vius tu la teva “falta de desig”? Et sents culpable o responsable? Alguna vegada has sentit que el normal seria que desitgessis a la teva parella tant com ell a tu, que en tinguessis ganes sempre?

T'has forçat a tu mateixa, sense que ell sàpiga que no en tens ganes o insisteixi, només per evitar certes situacions o baralles?

Creus que en els moments que no has dit “no” ell podia notar que tu no tenies realment ganes? Si creus que ho ha notat, com reacciona? I perquè creus que reacciona així?

Quins són els mecanismes que creus que et porten a tenir relacions sexuals amb la teva parella sense desitjar-les realment? Creus que només és per la seva pressió o insistència? Per por a baralles o xantatges? Creus que també existeix un factor en tu mateixa, que et sents obligada com a dona a cobrir les seves necessitats sexuals encara que tu no vulguis o que no en tinguis ganes en aquell moment?

Quin nom posaries a aquesta situació? Creus que podem parlar de violació? D'abús? D'agressió?

Et sents com una víctima? Creus que la relació que es dona en aquest sentit és de víctima (dona) – culpable (home)?

En quin moment t'has adonat que això et passava? Mentre mantenies les relacions sexuals, mentre la vostra relació funcionava, un cop heu tallat...

Explica'm aquí el que vulguis i no t'hagi preguntat. Frases o situacions que recordis especialment, el que creguis que t'ha fet més mal, si això ha portat problemes a la teva vida normal o a l'hora de relacionar-te amb altres homes, si t'ha passat amb més d'un home, em pots explicar amb més exactitud com et sents, o la teva experiència. El que et vingui de gust explicar o reflexionar sobre el tema, estaré encantada de llegir-te.

Qüestionari per dones sobre relacions sexuals en parelles heterosexuales

Aquesta entrevista va dirigida a totes aquelles dones d'entre 16 i 30, que hagin mantingut relacions estables amb parelles heterosexuales i que vulguin respondre-la. Com he dit, forma part de la investigació prèvia a la confecció d'un guió documental. També servirà de filtratge per seleccionar els personatges del documental, que seran entrevistats quan aquest es pugui realitzar, amb previ permís d'aquests. La informació que aquí aparegui no es relacionarà amb els noms de qui respongui l'entrevista enlloc, i no apareixerà en el documental. Només apareixerà en els annexos del TFG, però sense els noms de qui ha respost. Aquests noms només els tindrè jo, i únicament els necessito per poder posar-me en contacte amb vosaltres i demanar-vos si voleu sortir al documental. Respondre aquesta entrevista, doncs, no significa haver de participar del documental, això només dependrà de vosaltres. L'ús d'aquesta informació serà només per l'elaboració dels resultats de la investigació i per tenir una orientació a l'hora de confeccionar el guió. Si en algun moment vull utilitzar l'entrevista per alguna altra cosa, us demanaré el permís corresponent amb el contracte legal necessari.

L'entrevista forma part de la investigació prèvia a la confecció d'un guió de documental. El documental té per objectiu posar sobre la taula una problemàtica que afecta moltes parelles heterosexuales i de la qual se'n parla poques vegades. Passa sovint que les dones que mantenen una relació estable amb homes, accedeixen a tenir relacions sexuals amb les seves parelles que realment no desitgen. Això és quelcom que passa, moltes vegades, d'una manera gairebé imperceptible, i que ve donat per diversos factors, també moltes vegades imperceptibles. L'objectiu d'aquest documental no és altre que parlar i pensar sobre el tema amb homes i dones per tal de fer reflexionar els espectadors. L'objectiu últim de generar aquesta reflexió, generada a través del documental, és construir relacions més lliures i més sanes on les dues parts es puguin sentir còmodes i en què les relacions sexuals siguin més satisfactòries per ambdues persones.

Cal remarcar i deixar clar que hi juga en aquesta problemàtica un paper molt important la percepció que tenim socialment del sexe, i que se'ns inculca des de ben petits a tots, per mitjà de la literatura, la música, la publicitat, l'educació sexual que rebem (més aviat poca i de qualitat qüestionable), el cinema i, com no, la pornografia. En l'imaginari col·lectiu es construeix una visió de la sexualitat en què els homes són el subjecte de plaer i les dones l'objecte de plaer. Tot i que aquesta estructura es ve posant en dubte des de fa temps i s'ha començat a trencar, són moltes les dinàmiques sexuals que se'n deriven, i que tenim gravades a foc als nostres subconscients. Aquesta estructura ens fa concebre'ns a nosaltres mateixos, homes i dones, dins del paper que se'ns suposa en les relacions sexuals. Així, les dones ens considerem responsables directes del plaer i les necessitats sexuals de les nostres parelles. És això el que ens porta a forçar-nos a tenir sexe amb les nostres parelles que no desitgem. I és també això el que fa creure als homes que el paper de les dones en la relació és, en part, la seva satisfacció sexual. Hi ha diversos mecanismes que els homes, conscientment o inconscientment, fan servir i mitjançant els quals forcen a les seves parelles. Poden ser molt diverses i en diversos graus. Aquests mecanismes poden ser el xantatge emocional, la culpabilització o la insistència. En molts casos, l'home utilitza tots aquests mecanismes depenent de la situació.

Recorda que, amb les nostres veus, donem veu a altres dones.

Contacte

A continuació et demano un nom amb el qual referir-me a tu. La resposta és opcional perquè, si ho prefereixes, no m'has de dir el teu nom. També pots dir-me un al·lies o quelcom semblant.

Nom

Tu respuesta

Forma de contacte *

Tu respuesta

Edat *

Tu respuesta

Notes per a respondre l'entrevista.

1- En totes les preguntes de resposta tancada hi ha l'opció "altres". És per a que hi afegiu qualsevol cosa, si voleu.

2- L'entrevista està pensada perquè responguis tan lliurement com puguis i vulguis. Veuràs que molt poques preguntes són obligatòries. Vull que et sentis còmoda de respondre allò que puguis o et vingui de gust. Entenc que és un tema complicat i que pot costar compartir algunes coses. Per mi també és i ha estat difícil, així que obviament no vull que et vegis obligada a dir res que no vulguis dir.

3- Quan parlo de "la teva parella", no em refereixo a una en concret, sino a totes les parelles heterosexuales amb les que has mantingut relacions "estables".

Apartat 1

Si la resposta a la segona pregunta és "mai", passa a l'apartat següent.

Creus que sempre que has tingut relacions sexuals amb la teva parella, han sigut realment desitjades? *

Tu respuesta

Alguna vegada has accedit a tenir relacions sexuals amb la teva parella sense tenir-ne ganes o desitjar-ho? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Recordes la primera vegada que va passar? Si vols, explica'm-ho.

Tu respuesta

Podries explicar els factors que creus que t'han portat a accedir a tenir relacions sexuals no desitjades (pressió amb insistència, xantatge emocional, por que s'enfadi, per evitar certes situacions o baralles, perquè creus que és el teu "paper" o "deure" en la relació...)

Tu respuesta

Creus que la teva parella s'ha adonat de les vegades que tu has accedit a mantenir relacions sexuals i no en tenies ganes?

Tu respuesta _____

Si la resposta és afirmativa, com ha reaccionat? Com t'hauria agradat que reaccionés?

Tu respuesta _____

Com et fa sentir a tu la seva reacció, sigui quina sigui?

Tu respuesta _____

Apartat 2

Si la resposta a la primera pregunta d'aquest apartat és "mai", avança fins al següent.

Alguna vegada ell n'ha tingut ganes i tu t'hi has negat? (Em refereixo a una negativa, verbal o no, però directa, és a dir que ell hagi captat) *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Com ha reaccionat ell?

Tu respuesta

Es mostra menys afectuós?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Es posa més seriós?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Es mostra trist per la teva negativa?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Continua intentant seduir-te amb carícies, petons o verbalment?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Mira de justificar la seva necessitat de sexe?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Intenta que, encara que no tingueu el tipus de relacions sexuals que voldria, n'hi hagi alguna (per exemple, si et negues a tenir relacions sexuals amb penetració, intenta que li facis una fel·lació o masturbació)?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

T'ha dit mai que això amb una altra persona no li passaria?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Ha dubtat mai de la teva fidelitat pel fet que no tinguis ganes de sexe?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Després de la teva negativa, s'enfada i discuteix amb més facilitat?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Com et fan sentir aquestes reaccions?

Tu respuesta _____

Després de la teva negativa, s'enfada i discuteix amb més facilitat?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Com et fan sentir aquestes reaccions?

Tu respuesta _____

Apartat 3

Heu parlat sobre el tema?

Tu respuesta _____

Com ho heu gestionat com a parella?

Tu respuesta _____

Heu pogut trobar formes de treballar-ho i solucionar-ho?

Tu respuesta _____

Apartat 3

Com et fa sentir el fet de no tenir ganes de mantenir relacions sexuals? T'has sentit mai culpable per la teva "falta de desig"?

Tu respuesta

Has sentit que el normal seria que desitgessis a la teva parella tant com ell a tu?

Tu respuesta

Aquesta falta de desig es dona només cap a ell, o és generalitzada?

Tu respuesta

La falta de desig cap a la teva parella és circumstancial o es dona sempre?

Tu respuesta

Aquesta falta de desig ha anat en augment amb el temps?

Tu respuesta

Apartat 4

En quin moment t'has adonat que accedies a mantenir relacions sexuals que no desitjaves? Mentre mantenies les relacions sexuals, mentre la vostra relació funcionava, un cop heu tallat...

Tu respuesta

Com t'has sentit en els moments en què has mantingut relacions sexuals sense desitjar-les?

Tu respuesta

Com et sents després de mantenir-les, quan hi penses?

Tu respuesta

Com et sents ara, mentre respons aquesta entrevista?

Tu respuesta

Apartat 5

Creus que la relació que es dona en aquesta situació és de víctima (dona) - culpable (home)?

Tu respuesta

Quin nom posaries a aquesta situació? Creus que podem parlar de violació?
D'abús? D'agressió?

Tu respuesta

Et sents o et conceps a tu mateixa com una víctima?

Tu respuesta

En cas contrari, com et definiries a tu mateixa dins aquesta situació o amb quina paraula et sentiries més còmoda?

Tu respuesta

Apartat 5

Alguna vegada tu has volgut mantenir relacions sexuals amb la teva parella i ell s'hi ha negat? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Si la resposta anterior és afirmativa, com has reaccionat tu?

Tu respuesta

Has utilitzat algun dels mecanismes que més amunt t'he demanat si ell havia utilitzat amb tu? Quins?

Tu respuesta

Alguna vegada has vist que ell accedia a mantenir relacions sexuals sense desitjar-les realment? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Si la resposta anterior és afirmativa, com has reaccionat tu?

Tu respuesta

Creus que s'ha sentit forçat a mantenir relacions amb tu, encara que no l'hagis forçat de forma conscient? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Com et fa sentir això?

Tu respuesta _____

Reflexió lliure

Si et ve de gust, explica'm aquí el que vulguis. Pensaments que t'hagin vingut al cap mentre responies l'entrevista, frases o situacions que recordis especialment d'aquests moments, coses que no t'hagi demanat i que tinguis ganes de dir-me, els problemes que t'han portat o et porten aquestes situacions, si això t'ha generat problemes a l'hora de relacionar-te amb altres homes. O, simplement, si vols, explica'm com et sents. El que et vingui de gust dir o de reflexionar, estaré encantada de llegir-te.

Tu respuesta _____

Moltes gràcies per dedicar-me el teu temps i per obrir-te i compartir-te amb mi. Espero que hagi estat un exercici profitós per tu mateixa. Juntes, alçant les nostres veus, permetrem que moltes altres l'alcin.

Si tens alguna pregunta o alguna cosa que t'agradaria dir-me, no dubtis en escriure'm a juliaberrido@gmail.com.

ANNEX V: PRIMERA VERSIÓ ENTREVISTA PER HOMES

ENTREVISTA TELEMÀTICA HOMES

Aquesta entrevista forma part de la investigació prèvia a la confecció d'un guió de documental. El documental te per objectiu posar sobre la taula una problemàtica que afecta moltes parelles heterosexuales i de la qual se'n parla poques vegades. Passa sovint que les dones que mantenen una relació estable amb homes, accedeixen a tenir relacions sexuals amb les seves parelles que realment no desitgen. Això és quelcom que passa, moltes vegades, d'una manera gairebé imperceptible, i que ve donat per diversos factors, també moltes vegades imperceptibles. L'objectiu d'aquest documental no és altre que reflexionar sobre el tema amb homes i dones per tal de fer reflexionar els espectadors. L'objectiu últim de generar aquesta reflexió és construir relacions més lliures i més sanes on les dues parts es puguin sentir còmodes i en què les relacions sexuals siguin més satisfactòries per ambdues persones.

Cal remarcar i deixar clar que hi juga aquí un paper molt important la percepció que tenim socialment del sexe, i que se'ns inculca des de ben petits a tots, per mitjà de la literatura, l'educació sexual que rebem (més aviat poca i de qualitat qüestionable), el cinema i, com no, la pornografia. En l'imaginari col·lectiu es construeix una visió de la sexualitat en què els homes són el subjecte de plaer i les dones l'objecte de plaer. Tot i que aquesta estructura es ve posant en dubte des de fa temps i s'ha començat a trencar, són moltes les dinàmiques sexuals que se'n deriven, i que tenim gravades a foc als nostres inconscients. Aquesta estructura ens fa concebre'ns a nosaltres mateixos, homes i dones, dins del paper que se'ns suposa en les relacions sexuals. Així, les dones ens considerem responsables directes del plaer i les necessitats sexuals de les nostres parelles. És això el que ens porta a forçar-nos a tenir sexe amb les nostres parelles que no desitgem. I és també això el que fa creure als homes que el paper de les dones en la relació és, en part, la seva satisfacció sexual.

Et demano, doncs, que siguis sincer amb les respostes. No es tracta d'assenyalar-te com a culpable directe, ni d'acusar-te de res. Simplement es tracta de reflexionar al voltant de la nostra manera de relacionar-nos, tot amb l'objectiu de construir relacions més sanes i agradables per tothom. Els problemes que afecten principalment a les dones no són només coses de dones i no ens afecten només a nosaltres. Necessitem, també, que els homes repensin les seves accions per tal de construir unes relacions i, en definitiva,

un món més lliure i més còmode per tots. Espero, doncs, que respondre aquesta entrevista sigui profitosa per tu com una forma de millorar la qualitat i la satisfacció de les teves relacions personals. T'agraeixo molt el temps i l'esforç que hi dediquis.

Aquesta entrevista va dirigida a tots aquells homes d'entre 16 i 30 anys que hagin mantingut relacions estables amb parelles heterosexuales i que vulguin respondre-la. Com he dit, forma part de la investigació prèvia a la confecció d'un guió documental. També servirà de filtratge per seleccionar les persones que apareguin en el documental, que seran entrevistades quan aquest es pugui realitzar, amb previ permís d'aquests. **La informació que aquí aparegui no es relacionarà amb els noms de qui respongui l'entrevista enlloc, i no apareixerà en el documental.** Només apareixerà en els annexos del TFG, però sense els noms de qui ha respost. Aquests noms només els tindrà jo, i únicament els necessito per poder posar-me en contacte amb vosaltres i demanar-vos si voleu sortir al documental. Respondre aquesta entrevista, doncs, **no significa haver de participar del documental**, això només dependrà de vosaltres. L'ús d'aquesta informació serà només per la base de la investigació i per tenir una orientació alhora de confeccionar el guió. Si en algun moment vull utilitzar l'entrevista per alguna altra cosa, us demanaré el permís corresponent amb el contracte legal necessari.

Nom i forma de contacte (correu electrònic o telèfon):

Edat:

*³⁸ 1. Alguna vegada has volgut tenir relacions sexuals amb la teva parella i ella s'ha negat?

2. Com et sents quan això passa?

3. Com reacciones?

* 4. Et mostres menys afectuós?

* 5. Et posés més seriós?

* 6. Et mostres trist per la seva negativa?

* 7. Continues intentant seduir-la amb carícies, petons o verbalment?

---

³⁸ Les preguntes que apareixen amb asterisc són les que estan pensades per tenir resposta tancada.

- * 8. Mires de justificar la teva necessitat de sexe?
- * 9. Intentes que, encara que no tingueu el tipus de relacions sexuals que voldries, n'hi hagi alguna (per exemple si es nega a tenir relacions sexuals amb penetració, intentar que et faci una fel·lació o masturbació)?
- * 10. Creus que amb una altra persona això no et passaria?
- * 11. Li has dit que creus que amb una altra persona no et passaria?
- * 12. Has dubtat de la seva fidelitat perquè no te ganes de tenir sexe amb tu?
- * 13. Li has expressat els teus dubtes sobre la seva fidelitat?
- * 14. Després de la seva negativa, t'enfades i discuteixes amb més facilitat?
- * 15. Creus que la teva parella s'ha sentit forçada alguna vegada a mantenir relacions sexuals amb tu, encara que no l'hagis forçat de forma conscient?
- * 16. Alguna vegada, mentre manteníeu relacions sexuals, has vist que potser ella ho feia sense desitjar-ho realment o que no es sentia del tot còmode?
- 17. Com has reaccionat davant d'això?
- * 18. Alguna vegada la teva parella ha volgut mantenir relacions sexuals i tu t'hi has negat?
- 19. Com et sents quan això passa?
- 20. Com reacciona ella?
- * 21. Es mostra menys afectuosa?
- * 22. Es poses més seriosa?
- * 23. Es mostra trist per la teva negativa?
- * 24. Continua intentant seduir-te amb carícies, petons o verbalment?
- * 25. Mira de justificar la seva necessitat de sexe?

* 26. Intenta que, encara que no tingueu el tipus de relacions sexuals que voldria, n'hi hagi alguna (per exemple si et negues a tenir relacions sexuals amb penetració, intentar que li facis una fel·lació o masturbació)?

* 27. T'ha dit que creu que amb una altra persona no li passaria?

* 28. Ha tingut dubtes sobre la teva fidelitat?

* 29. Després de la teva negativa, s'enfada i discuteix amb més facilitat?

* 30. T'has sentit forçat alguna vegada a mantenir relacions sexuals amb ella, encara que no t'hagi forçat de forma conscient?

* 31. Alguna vegada has accedit a mantenir relacions sexuals amb ella sense desitjar-ho?

32. Si ho has fet, perquè?

33. Com t'has sentit?

34. En aquest espai m'agradaria que fessis una reflexió totalment lliure al voltant del tema, si et ve de gust. Com t'has sentit responent l'entrevista, si has tingut aquests problemes amb alguna parella i n'heu pogut parlar i solucionar-ho, si ha estat al contrari, si no t'ha passat mai res d'això, etc. Pots dir-me lliurement el que tinguis ganes de dir-me, estaré encantada de llegir-te.

Qüestionari per homes sobre relacions sexuals en parelles heterosexuales

Aquesta entrevista va dirigida a tots aquells homes d'entre 16 i 30 anys que hagin mantingut relacions estables amb parelles heterosexuales i que vulguin respondre-la. Com he dit, forma part de la investigació prèvia a la confecció d'un guió documental. També servirà de filtratge per seleccionar les persones que apareguin en el documental, que seran entrevistades quan aquest es pugui realitzar, amb previ permís d'aquests. La informació que aquí aparegui no es relacionarà amb els noms de qui respongui l'entrevista enlloc, i no apareixerà en el documental. Només apareixerà en els annexos del TFG, però sense els noms de qui ha respost. Aquests noms només els tindrè jo, i únicament els necessito per poder posar-me en contacte amb vosaltres i demanar-vos si voleu sortir al documental. Respondre aquesta entrevista, doncs, no significa haver de participar del documental, això només dependrà de vosaltres. L'ús d'aquesta informació serà només per l'elaboració dels resultats de la investigació i per tenir una orientació a l'hora de confeccionar el guió. Si en algun moment vull utilitzar l'entrevista per alguna altra cosa, us demanaré el permís corresponent amb el contracte legal necessari.

L'entrevista forma part de la investigació prèvia a la confecció d'un guió de documental. El documental té per objectiu posar sobre la taula una problemàtica que afecta moltes parelles heterosexuales i de la qual se'n parla poques vegades. Passa sovint que les dones que mantenen una relació estable amb homes, accedeixen a tenir relacions sexuals amb les seves parelles que realment no desitgen. Això és quelcom que passa, moltes vegades, d'una manera gairebé imperceptible, i que ve donat per diversos factors, també moltes vegades imperceptibles. L'objectiu d'aquest documental no és altre que parlar i pensar sobre el tema amb homes i dones per tal de fer reflexionar els espectadors. L'objectiu últim de generar aquesta reflexió, generada a través del documental, és construir relacions més lliures i més sanes on les dues parts es puguin sentir còmodes i en què les relacions sexuals siguin més satisfactòries per ambdues persones.

Cal remarcar i deixar clar que hi juga en aquest fenomen un paper molt important la percepció que tenim socialment del sexe, i que se'ns inculca des de ben petits a tots, per mitjà de la literatura, la música, la publicitat, l'educació sexual que rebem (més aviat poca i de qualitat qüestionable), el cinema i, com no, la pornografia. En l'imaginari col·lectiu es construeix una visió de la sexualitat en què els homes són el subjecte de plaer i les dones l'objecte de plaer. Tot i que aquesta estructura es ve posant en dubte des de fa temps i s'ha començat a trencar, són moltes les dinàmiques sexuals que se'n deriven, i que tenim gravades a foc als nostres subconscients. Aquesta estructura ens fa concebre'ns a nosaltres mateixos, homes i dones, dins del paper que se'ns suposa en les relacions sexuals. Així, les dones ens considerem responsables directes del plaer i les necessitats sexuals de les nostres parelles. És això el que ens porta a forçar-nos a tenir sexe amb les nostres parelles que no desitgem. I és també això el que fa creure als homes que el paper de les dones en la relació és, en part, la seva satisfacció sexual.

Et demano, doncs, que siguis sincer amb les respostes. No es tracta d'assenyalar-te com a culpable directe, ni d'acusar-te de res. Simplement es tracta de reflexionar al voltant de la nostra manera de relacionar-nos, tot amb l'objectiu de construir relacions més sanes i agradables per a tothom. Els problemes que afecten principalment a les dones no són només coses de dones i no ens afecten només a nosaltres. Necessitem, també, que els homes repensin les seves accions per tal de construir unes relacions i, en definitiva, un món més lliure i més còmode per a tots. Espero, doncs, que respondre aquesta entrevista sigui profitós per a tu com una forma de millorar la qualitat i la satisfacció de les teves relacions personals. T'agraixo molt el temps i l'esforç que hi dediquis.

Contacte

A continuació et demano un nom amb el qual referir-me a tu. La resposta és opcional perquè, si ho prefereixes, no m'has de dir el teu nom. També pots dir-me un al·lies o quelcom semblant.

Nom

Tu respuesta

Forma de contacte *

Tu respuesta

Edat *

Tu respuesta

Notes per a respondre l'entrevista:

1- En totes les preguntes de resposta tancada hi ha l'opció "altres". És per a que hi afegiu qualsevol cosa, si voleu.

2- Quan parlo de "la teva parella", no em refereixo a una en concret, sino a totes les parelles heterosexuales amb les que has mantingut relacions "estables".

Apartat 1

Si la resposta a la primera pregunta d'aquest apartat és "mai", ves directament a l'apartat següent.

Alguna vegada has volgut tenir relacions sexuals amb la teva parella i ella s'hi ha negat? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Com et sents quan això passa?

Tu respuesta _____

Com reacciones?

Tu respuesta _____

Et mostres menys afectuós?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Et poses més seriós?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Et mostres trist per la seva negativa?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Continues intentant seduir-la amb carícies, petons o verbalment?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Mires de justificar la teva necessitat de sexe?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Intentes que, encara que no tingueu el tipus de relacions sexuals que voldries, n'hi hagi alguna (per exemple, si es nega a tenir relacions sexuals amb penetració, intentar que et faci una fel·lació o masturbació)?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Creus que amb una altra persona això no et passaria?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Li has dit que creus que amb una altra persona això no et passaria?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Has dubtat de la seva fidelitat perquè no té ganes de tenir sexe amb tu?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Li has expressat els teus dubtes sobre la seva fidelitat?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Després de la seva negativa, t'enfades i discuteixes amb més facilitat?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Apartat 2

Creus que la teva parella s'ha sentit forçada alguna vegada a mantenir relacions sexuals amb tu, encara que no l'hagis forçat de forma conscient? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Si la resposta anterior era afirmativa, com t'ha fet i et fa sentir això?

Tu respuesta

Alguna vegada, mentre manteníeu relacions sexuals, has vist que potser ella ho feia sense desitjar-ho realment o que no es sentia del tot còmode? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Si la resposta a la pregunta anterior era afirmativa, com has reaccionat davant d'això?

Tu respuesta

Com et fa sentir?

Tu respuesta

Apartat 3

Has parlat sobre aquest tema amb la teva parella? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Com ho heu gestionat com a parella?

Tu respuesta
_____

Heu pogut trobar formes de treballar-ho i solucionar-ho? Si vols, explica'm quines.

Tu respuesta
_____

Apartat 4

Si la resposta a la primera pregunta d'aquest apartat és "mai", avança fins l'apartat següent.

Alguna vegada la teva parella ha volgut mantenir relacions sexuals i tu t'hi has negat? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Com et sents quan això passa?

Tu respuesta
_____

Com reacciona ella?

Tu respuesta
_____

Es mostra menys afectuosa?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Es posa més seriosa?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Es mostra trista per la teva negativa?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Continua intentant seduir-te amb petons, carícies o verbalment?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Mira de justificar la seva necessitat de sexe?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Intenta que, encara que no tingueu el tipus de relacions sexuals que voldria, n'hi hagi alguna (per exemple, si et negues a tenir relacions sexuals amb penetració, intentar que li facis una fel·lació o masturbació)?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

T'ha dit que creu que amb una altra persona no li passaria?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Ha tingut dubtes sobre la teva fidelitat?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Després de la teva negativa, s'enfada i discuteix amb més facilitat?

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Apartat 5

T'has sentit forçat alguna vegada a mantenir relacions sexuals amb ella, encara que no t'hagi forçat de forma conscient? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Alguna vegada has accedit a mantenir relacions amb ella sense desitjar-ho? *

- Mai
- Alguna vegada
- Sovint
- Molt sovint
- Sempre
- Otro: _____

Si ho has fet, perquè?

Tu respuesta _____

Si la resposta era afirmativa, com t'has sentit?

Tu respuesta _____

Reflexió lliure

Si et ve de gust, m'agradaria que utilitzessis aquest espai lliurement per fer una reflexió al voltant del tema. Pots explicar-me com t'has sentit responent l'entrevista, si havies pensat mai en aquest tema, el que creus que es pot fer per solucionar-ho.... Pots dir-me amb total llibertat el que tinguis ganes de dir-me, estaré encantada de llegir-te.

Tu respuesta

Moltes gràcies per dedicar-me el teu temps. Espero que hagi estat un exercici profitós per tu mateix.

Si tens algun dubte o vols dir-me alguna cosa, no dubtis en posar-te en contacte amb mi:

juliaberrido@gmail.com.

ANNEX VII: FIL DE TWITTER

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
Últimament hi ha hagut noies al Twitter que han posat sobre la taula un tema molt invisibilitzat però també molt comú en les relacions de parella heterosexuales. Les relacions sexuals no desitjades. Us sona? Obro fil 🙌

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
En resposta a @BerridoJulia
Fa un temps que em vaig adonar que això m'ha passat a mi, li ha passat a un munt d'amigues i que, en general, ens ha passat a moltes noies. Volia fer un projecte de documental com a TFG, i vaig decidir fer-lo sobre aquest tema.

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
Em sembla importantíssim parlar sobre això per molts motius. Crec que la forma com ens relacionem sexo-afectivament és un reflex de la nostra societat. Els mecanismes d'opressió i les relacions de poder que estructuraren el nostre món (+)

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
es donen, també, en les nostres relacions més íntimes. Així, i acollint-me a la màxima que allò personal és polític, entenc que reflexionar i canviar la naturalesa de les nostres relacions personals és un bon lloc per on començar a canviar la nostra societat.

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
No vull dir amb això que canviant els nostres models relacionals canviarem el món, però sí que crec que el canvi passa necessàriament per aquí.

És per això que entenc aquest treball meu com una manera de visibilitzar una situació que vivim moltes dones.

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
Els factors i mecanismes que participen d'aquest fenomen són d'allò més diversos. El nostre imaginari sexual estableix que l'home és el subjecte de plaer i la dona és l'objecte de plaer. Si bé és cert que aquesta estructura s'ha començat a posar en dubte (+)

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
encara ens queda molta feina per fer. Aquest esquema és la causa de que les dones ens concebem a nosaltres mateixes com a últimes i úniques responsables del plaer de les nostres parelles, i això ens porta a forçar-nos a nosaltres mateixes a fer coses que no voldríem fer.

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
I porta també als homes a creure que el paper de la seva parella és, en part, cobrir les seves necessitats sexuals. I amb això, de forma conscient o inconscient, els porta a forçar-nos a fer coses que no voldríem fer.

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
Com he dit, els factors són múltiples, i no podem obviar en cap cas el context i la realitat de cada persona i de cada parella. El que està clar és que ningú s'escapa del patriarcat i de les seves estructures i mecanismes de dominació i perpetuació de les relacions de poder.

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
Em sembla importantíssim que es posi aquest tema al centre de debat i que sigui una forma de construir relacions més sanes on ambdues parts es puguin sentir lliures i es mantingui una relació d'igualtat: que ella no tingui por de dir que no (+)

Júlia @BerridoJulia · 30 d'abr.
i que ell sigui capaç d'acceptar el no sense patir per la fragilitat de la seva masculinitat. Que ambdues parts siguin lliures de fer-ho quan i com vulguin, sense pressions. Només així podem tenir relacions realment satisfactòries.

ANNEX VIII: IDEES DEL BUIDATGE DE LES ENTREVISTES

CULPABILITZACIÓ EXTERNA

-Masturbació com a causa de la falta de desig

-“Si no em desitges no m’estimes”: la culpabilització ve de fora però pot acabar essent un component intern, “ho faig perquè no pensi que ja no l’estimo i es senti bé”

-Som joves, ara hem de follar molt xq son les parelles grans les que no ho fan.

CULPABILITZACIÓ INTERNA

-Falta de desig causada per algun problema intern.

-Sóc jo qui ho ha consentit.

CAUSES INTERNES

-Baixa autoestima + sentir-se desvalorada

-Inseguretat

-Sexe com a mitjà per rebre afecte

-Si portem temps sense fer-ho, encara que no vulgui m’obligo

-Per no ferir l’autoestima de la parella/ que no pensi que no l’estimes/ que no senti que no és suficient en el sexe: interessant veu dels homes apel·lant a la pressió que ells també tenen en el sexe, tot i que no se si això se surt del tema.

-És el meu deure dins la relació, el que toca, fer feliç la meva parella, creença d’haver de complir.

-Som joves, mantenir la joventut=follar.

-Por de decepcionar.

SENTIMENTS D’ACCEDIR A SEXE NO DESITJAT

-“Que acabi ràpid”

-Fingir el gaudi/ també es pot gaudir

-Accedir dins del sexe a pràctiques que no faries xq accedir a una ha de ser accedir a totes o perquè se suposa que t’ha d’agradar.

-Les 1es relacions de moltes són forçades, generalment per pressions internes i pressió social

-Post: Ràbia: cap a ell i cap a tu.

PRESSIONS DE PARELLA

- “Si no em desitges, no m’estimes”:
- Quan t’ intenta excitar i quan t’ està forçant?
- Incomprensió: no entenen que puguis no tenir ganes.
- S’ enfada i es manté així fins que ho fem.
- Cal comprensió i empatia.

CONSEQÜÈNCIES

- Fàstic/rebuig del sexe
- Com tenir relacions després de patir això.
- Ràbia cap a tu, auto culpa: pensar perquè vas permetre que passés, que vas ser tu qui ho va fer malament. “No vaig actuar com tocava”.

SOLUCIONS

- Comunicació: cal remarcar que no hi ha igualtat de condicions.
- Homes conscients del que passa però incapaços de posar-hi solució.

SUPERACIÓ

- Feminisme
- Debilitat (patir-ho)//Fortalesa (superar-ho)
- Aprenentatge personal
- Intent de justificar-lo o por a ser una exagerada.
- Acceptació del que ha passat: dificultat de posar-hi la paraula que toca: abús, agressió, violació.
- Sóc víctima de mi mateixa. Sóc víctima del sistema.
- INTENT CONSTANT DE JUSTIFICAR LA PARELLA.
- Relació de poder/subordinació enlloc de vict-culp.

FALTA DE DESIG

- Augmenta amb el temps (i amb les relacions no desitjades)
- Inventar-se les ganes, el desig: acaba costant distingir quan en tens ganes i quan t’obligues a tenir-ne.
- Es el producte d’algun problema de salut o psicològic.

